

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Pro 1. - 5. waldorfskou třídu

v Základní škole, Praha 3, Cimburkova 18/600

Část II – Předmětová část

1. verze dokumentu, platná od 1. 9. 2024

1	Začlenění průřezových témat	2
2	Hlavní vyučování	10
2.1	Český jazyk	10
2.2	Kreslení forem.....	21
2.3	Matematika.....	25
2.4	Informatika.....	31
2.5	Člověk a jeho svět	33
3	Cizí jazyky	42
3.1	Anglický jazyk	42
3.2	Německý jazyk	47
4	Umělecké a pohybové předměty.....	49
4.1	Hudební výchova.....	49
4.2	Výtvarná výchova.....	54
4.3	Tělesná výchova	58
4.4	Eurytmie.....	66
4.5	Pracovní vyučování	69

1 Začlenění průřezových témat

Pro realizaci průřezových témat jsme zvolili jednotnou formu a tou je integrace obsahu tematických okruhů průřezových témat do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů. Každé z těchto témat je obsaženo ve výuce prvního a stejně tak i druhého stupně. Všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat jsou zastoupeny alespoň na jednom stupni vzdělávání. Ve vzdělávacím programu vycházíme z minima, které získá během základního vzdělávání každý žák. Toto minimum je zaneseno v následujících tabulkách. Předpokladem je, že náplň průřezových témat poskytují žákům nad rámec povinného plánu v různé míře třídní učitelé i učitelé odborní, v jejichž pravomocích je také pořádání tematicky zaměřených projektů.

Komentář k tabulkám průřezových témat:

Tabulka uvádí průřezová témata a jednotlivé tematické okruhy, dále zkratku vyučovacích předmětů a příslušný ročník, v nichž se příslušné téma realizuje. Se kterým výstupem a učivem se náplň jednotlivých tematických okruhů pojí, lze dohledat v tabulkách učiva jednotlivých předmětů. Zařazení těchto průřezových témat je plně v kompetenci třídních či odborných učitelů.

Pro větší přehlednost byla k jednotlivým průřezovým tématům přiřazena následující označení:

- OSV – Osobnostní a sociální výchova
- DEM – Výchova demokratického občana
- MUL – Multikulturní výchova
- GLO – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ENV – Environmentální výchova
- MED – Mediální výchova

V poznámkách k tabulkám jsou také k jednotlivým tematickým okruhům přiřazeny zkratky, které zastupují plný název v tabulkách osnov jednotlivých předmětů:

Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj

- OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
- OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí
- OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace
- OSV4 – Psychohygiena
- OSV5 – Kreativita

Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj

- OSV6 – Poznávání lidí
- OSV7 – Mezilidské vztahy
- OSV8 – Komunikace

Výchova demokratického občana

- DEM1 – Občanská společnost a škola
- DEM2 – Občan, občanská společnost a stát
- DEM3 - Formy participace občanů v politickém životě
- DEM4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Osobnostní a sociální výchova - Morální rozvoj

- OSV9 – Kooperace a kompetice
- OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV11 – Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- GLO1 - Evropa a svět nás zajímá
- GLO2 - Objevujeme Evropu a svět
- GLO3 - Jsme Evropané

Multikulturní výchova

MUL1 - Kulturní diference

MUL2 - Lidské vztahy

MUL3 - Etnický původ

MUL4 – Multikulturalita

MUL5 - Princip sociálního smíru a solidarity

Mediální výchova

MED1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED2 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

MED3 - Stavba mediálních sdělení

MED4 - Vnímání autora mediálních sdělení

MED5 - Fungování a vliv médií ve společnosti

MED6 - Tvorba mediálního sdělení

MED7 - Práce v realizačním týmu

Seznam zkratk předmětů:

ČJ - Český jazyk

CJ - Cizí jazyk

AJ – Anglický jazyk

NJ – Německý jazyk

M - Matematika

PV - Pracovní vyučování

INFO – Informatika

ČAS - Člověk a svět

HV - Hudební výchova

VV - Výtvarná výchova

TV - Tělesná výchova

EU - Eurytmie

KF - Kreslení forem

D - Dějepis

F-Fyzika

CH - Chemie

PŘ - Přírodopis

Z - Zeměpis

Environmentální výchova

ENV1 - Ekosystémy

ENV2 - Základní podmínky života

ENV3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 - Vztah člověka k prostředí

1.1.1.1 OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
1.1.1.1.1.1 Osobnostní rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium			ČAS		ČAS	Z, D		PŘ	
Sebepoznání a sebepečení – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepečení								PV	
Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení									
Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích									PŘ
Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích	VV, KF	VV, KF	VV, KF	VV, KF	VV, KF			ČJ	
1.1.1.1.1.2 Sociální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí									ČJ
Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)								Z	
Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci				ČJ	ČJ INFO			ČJ	
Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence								ČJ	
1.1.1.1.1.3 Morální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování, různé typy problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci									ČJ

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne									ČJ
--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

1.1.1.2 DEM - VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žakovské samosprávy - žakovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci				ČAS					D
Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)					ČAS				D
Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí									D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti									D

1.1.1.3 MUL - MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zázemí; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě							Z		
Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní							D	Z	

morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvní k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy									
Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku			ČAS				Z	Z	
Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání					AJ, NJ				
Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty									ČJ

1.1.1.4 GLO - VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy				AJ, NJ		Z			
Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů				AJ, NJ		Z			
Jsmo Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvní k řešení problémů dětí a mládeže						D			

1.1.1.5 ENV - ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)			ČAS			PŘ			

<p>Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)</p>				ČAS			Z		Z	
<p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajinu dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)</p>										Z, PŘ
<p>Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)</p>				ČAS	ČAS					

1.1.1.6 MED - MEDIÁLNÍ VÝCHOVA										
1.1.1.6.1.1 Tematické okruhy receptivních činností	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
<p>kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu</p>					INFO			ČJ	INFO	
<p>interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících</p>					INFO			ČJ	INFO	

předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)									
stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)									INFO
vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu					ČJ				INFO
fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách									INFO
1.1.1.6.1.2 Tematické okruhy produktivních činností	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení					ČJ	ČJ			
práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce					ČJ		ČJ		

2 Hlavní vyučování

2.1 Český jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
4	5	8	8	7					32
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Český jazyk
Oblast	Jazyk a jazyková komunikace, Informatika, Člověk a jeho svět
Charakteristika předmětu	<p>Mateřský (český) jazyk je naším základním nástrojem a výchozím bodem pro poznávání světa a pro mezilidskou komunikaci. Otevírá nám svět národní kultury s její osobitou mentalitou. Patřičná péče o něj je proto jedním z cílů vzdělání, neboť jazyk je důležitým prostředkem pro proniknutí a zvládnutí nejen všech vyučovacích předmětů, nýbrž mnoha oblastí života.</p> <p>Jazyková výchova respektující vývojové fáze dítěte a mladého člověka je významným nástrojem, který pomáhá žákovi v sebepoznání a sebevyjádření a ve zdokonalování a rozvíjení jeho osobnosti. Kultivací mluveného i psaného projevu se rozvíjí a kultivuje i myšlení a cítění žáka. Jedním z nejvyšších cílů waldorfské pedagogiky v oblasti péče o jazyk je vytváření živoucího vztahu mezi člověkem a slovem. Ten nespočívá pouze v porozumění významu slov, ale ve skutečném prožitku jazyka samotného a jeho proniknutí na všech úrovních. Jde tedy jak o zvládnutí stránky významové a uchopení jeho struktury, tak o prožitek zvukové stránky jazyka, tj. barvy a kvality hlásek a jeho rytmických a melodických elementů.</p> <p>Jazyk úzce souvisí s pohybem, a to nejen s pohyby řečových orgánů, ale i s pohybovou aktivitou celého těla. Od raného věku je jazyk pro dítě nejdříve hrou se zvuky řeči, hrou plnou pohybu, hrou vnímání, napodobování. Dítě jinak pociťuje znění samohlásek (jako odraz svých vnitřních stavů), jinak znění souhlásek (jako odraz vnějších zvuků). Hravé zacházení s hláskami, tóny a rytmy řeči pak zůstává v člověku trvale, zjemňuje se a zvnitřňuje se. Vytváří potom základ pro živé vnímání jazyka a tvůrčí přístup k řeči, z něhož vyvěrá například lidová slovesnost, poezie i próza.</p> <p>Obsah vzdělávacího oboru (předmětu) český jazyk a literatura lze v návaznosti na RVP pro přehlednost rozčlenit na</p> <ul style="list-style-type: none">• komunikační a slohovou výchovu• jazykovou výchovu• literární výchovu <p>Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.</p> <p>2.1.1.1 Komunikační a slohová výchova</p>

Název předmětu	Český jazyk
	<p>Klade se důraz především na formu mluveného a psaného projevu. Žáci se učí pozorně naslouchat a výstižně a zřetelně formulovat. Poté, co zvládnou písmo a dále ho procvičují, se učí číst s porozuměním, vyhledávat a zpracovávat patřičné informace, aby pak sami mohli srozumitelně formulovat svou analýzu, shrnutí, hodnocení a postoje. Žáci jsou vedeni nejen k formální a stylistické správnosti, ale i k tvůrčí práci s jazykem a k obsahové bohatosti a autenticitě.</p> <p>Každý žák si vytváří pod vedením učitele vlastní učební text ve formě tzv. epochového sešitu. Záznamy v něm jsou přehledem probraného učiva a proto je formě i obsahu epochových sešitů věnována velká pozornost od první třídy. Nahrazují totiž svým způsobem učebnice, které se na waldorfské škole používají spíše jen jako jeden z možných zdrojů informací, a to zpravidla až ve vyšších ročnících. Při tvorbě sešitů se žáci učí pracovat s estetickou úpravou textu a postupem času si též procvičují schopnost vhodného využití nejrůznějších slohových útvarů. Na začátku stojí důsledné vedení učitele, které směřuje k samostatnému zpracování učiva žáky.</p> <p>2.1.1.2 Jazyková výchova</p> <p>Žáci postupně objevují vnitřní i formální zákonitosti češtiny, osvojují si je a učí se je vhodně aplikovat. Studují gramatické struktury, pravopisná pravidla a osvojují si spisovnou podobu češtiny v porovnání s hovorovým jazykem, nářečím a s cizími jazyky. Tím se učí nejen kultivovaně vyjadřovat, ale také rozvíjejí své logické myšlení, schopnost porovnávání, třídění, rozlišování a zobecňování jevů. Český jazyk se tak stává nejen nástrojem pro získávání informací, ale i předmětem poznávání.</p> <p>Vzorem ve vyjadřování je žákům také kultivovaný projev učitele nejen v českém jazyce, ale i v ostatních vyučovacích předmětech.</p> <p>2.1.1.3 Literární výchova</p> <p>Žáci se prostřednictvím příběhů vyprávěných učitelem a později i četby vžívají do dějů a do osudů postav pohádkových, mýtických, smyšlených i historických, čímž získávají formou obrazů živé povědomí o hodnotách, morálních zásadách a kulturně-historickém vývoji lidské společnosti. Příběh se tak stává nástrojem rozvíjení vlastní osobnosti a poznávání sebe sama i druhých. Český jazyk navíc není v literatuře již jen prostředkem k poznávání kultury vlastní, ale stává se prvním mostem k ostatním kulturám světa, než si žák osvojí další cizí jazyk. Žáci si při práci s národní a světovou literaturou mohou uvědomit souvislosti, ale i rozdíly mezi kulturou ostatních národů a svou vlastní.</p> <p>Výuka literatury zdaleka nespočívá jen v poslouchání a čtení. Důležitá je praktická práce s nejrůznějšími literárními žánry (ne tedy jen jejich identifikace, nýbrž přímý prožitek), ať už se jedná o recitaci poezie, dramatizaci literárních textů či diskuse nad přečtenými díly. Zde se dá literární výchova těžko oddělit od slohové, protože žáci jsou také vedeni k vlastní tvorbě. Škola vytváří podmínky pro samostatnou tvořivou činnost žáků. Je rozvíjena verbální i neverbální komunikace, spolupráce ve skupině, kultivuje se mluvený, psaný i pohybový projev, žáci vstupují do rozličných reálných i modelových životních situací, učí se vystupovat před diváky a reflektovat své zážitky. Skrze vlastní činnost žáci spějí k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit rozvoj jejich postoje a životních hodnoty a obohatit jejich duchovní život. Jazykové a literární vzdělávání ve škole se tak stává skutečnou dílnou humanity, lidskosti.</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení	Předmět je vyučován z velké části epochově, od druhého ročníku i formou cvičných hodin. Náplň cvičných hodin a jejich rozložení v rámci všech epochových předmětů daného ročníku je v kompetenci třídního učitele. Český jazyk je součástí všech kombinovaných

Název předmětu	Český jazyk
předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	epoch, zejména na prvním stupni. Hodinovou dotaci čerpá předmět z oblasti Český jazyk a literatura a Člověk a jeho svět (v prvních dvou ročnících je předmět Člověk a svět integrován do epochového vyučování Českého jazyka). V prvních třech ročnících je v rámci hodinové dotace Českého jazyka vyučováno Kreslení forem. V prvních dvou letech jako epochové vyučování, ve třetím ročníku jako cvičná hodina. Cílem předmětu Kreslení forem v prvních třech ročnících je zejména příprava žáků na krasopisné psaní, tímto předmětem jsou plněny některé výstupy předmětu Český jazyk.
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk a jeho svět, Informatika
Mezipředmětové vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • Kreslení forem
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence k učení: Rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech. • Žáci jsou vedeni k systematickému vedení a ukládání informací. • Žáci jsou vedeni k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování. • Žáci jsou seznamováni s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.
	<p>Kompetence k řešení problémů: Žáci jsou vedeni tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení. • Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání potřebných informací z různých informačních zdrojů.
	<p>Kompetence komunikativní: Žáci jsou vedeni ke spisovnému vyjadřování, rozlišování spisovné, obecné a nespisovné češtiny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, žáci mají dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů. • Žáci jsou vedeni pomocí literárního i gramatického učiva k rozšiřování slovní zásoby.
	<p>Kompetence sociální a personální: Vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.
	<p>Kompetence občanské: Seznamuje žáky s naším kulturním (slovesným) dědictvím a pomáhá jim vysvětlit jeho význam.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák nachází literární vzory. • Český jazyk posiluje v žácích mravní citění a jednání. • Podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby.

Název předmětu	Český jazyk
	Kompetence pracovní: <ul style="list-style-type: none"> • Vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní. • Vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

Český jazyk	1. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
vyvození hlásek velkého tiskacího písma		ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
porozumění pokynům a výzvám učitele; jednoduché vzkazy a úkoly		ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
osvojování schopnosti vyjádřit potřebu, prosbu a poděkování; odpovídání na dotazy a pokyny učitele; porozumění pravidlům komunikace s učiteli a ostatními dětmi ve škole		ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
procvičování výslovnosti při rytmizaci a recitaci, při zpívání písní; nápodoba učitele; využívá se rytmus, řečová melodie a takt; námětem jsou pohádky, proměna ročních období, svátky		ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
důraz na správné dýchání, rytmus a melodii řeči		ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
procvičování způsobů vyjádření v běžných situacích ve škole		ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
převyprávění pohádek, příběhů a veršů; dramatizace; vyprávění vlastních zážitků a přání		ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
správné sezení a držení těla, uvolnění ruky a uchopení psacích potřeb; péče o školní pomůcky; čistota a úprava sešitů, procvičování kreslení forem		ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním
psaní velkých tiskacích písmen a číslic (římských do XII, arabských do 100); vyvozování číslic z obrazů; vyvozování velkých tiskacích písmen z kreslených a malovaných obrázků; procvičování forem		ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
rozkládání slov na slabiky za pomoci rytmu; podpora dýchání, výslovnosti a zapojení neverbálních prostředků, rozeznávání krátké a dlouhé slabiky/samohlásky		ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
psaní některých psacích písmen v návaznosti na procvičování forem, opisování slabik a krátkých slov z tabule, psaní krátkých slov, věcná úprava		ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
čtení slov z tabule a z vlastních zápisů v epochovém sešitě		ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
vyprávění příběhu podle obrázkové osnovy		ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh
zvukovou a grafickou podobu slov se dítě učí poslechem, převyprávěním, dramatizací a reprodukcí vyprávěné látky, aktivní kreslení forem a psaní		ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

Český jazyk	1. ročník	
kultura mluveného projevu		ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
recitace rýmů, veršů a básní, písně; námětem jsou lidové pohádky, říkanky, básně a rýmy a lidové hádanky; recitace průpovědí		ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
vyprávění a reflexe příběhů; spojení s pohybem a dramatizací		ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
recitace básní, veršů, jazykolamů a hádanek v pohybu s důrazem na rytmus, řečovou melodii a takt; odlišný rytmus při poslechu a vyprávění příběhů		ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
čtení textů z tabule a z předložených textů		ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena		
Žák respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích		

Český jazyk	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
čtení textů psaných malou tiskací abecedou z vlastních čítanek psaných a z dodaných textů; čtení textů psaných do epochových sešitů		ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
rozumí pokynům učitele a reaguje na ně		ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
procvičování schopnosti vyjádření svých potřeb a reakce na potřeby druhých; porozumění a respekt k pravidlům chování ve třídě		ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
procvičování výslovnosti při rytmicizaci a recitaci, zpívání písní; námětem jsou bajky, příběhy o zvířatech a jiné		ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
rozkládání slov na slabiky za pomoci rytmu; podpora dýchání, výslovnosti a zapojení neverbálních prostředků		ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
formulování vlastních potřeb při respektování pravidel komunikace s učitelem a ostatními dětmi.		ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
převyprávění bajek a legend a jejich dramatizace; vyprávění vlastních zážitků a přání		ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
podpora samostatnosti v osvojování si zdravých návyků; udržování čistoty ve školních pomůckách		ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním
psaní psacího písma a malých tiskacích písmen celé abecedy a číslic pastelkou; opis z tabule; procvičování forem		ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev

Český jazyk	2. ročník	
tvorba vlastního krátkého textu v jednoduchých větách; psaní jednoduchého textu podle diktátu; kontrola a oprava pravopisu		ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
vyprávění; dramatizace; práce s ilustracemi		ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh
psaní velkých a malých tiskacích písmen abecedy; psaní převyprávěných textů, samostatně čte svoje první psané nebo tištěné texty (první knížka/čítanka ke čtení); rozeznávání slov, slabik a hlásek; spisovná výslovnost; spodoba znělosti; slovní přízvuk		ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
významy slov; práce s vyprávěnými texty a příběhy		ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu		ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
psaní velkých a malých písmen u vlastních jmen		ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
druhy vět - oznamovací, tázací a rozkazovací - a modulace melodie výpovědi/věty podle záměru; interpunkce na konci věty		ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
měkké a tvrdé souhlásky; velké písmeno na začátku věty; velká písmena u vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování XXXXXXXX		ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
recitace rýmů, veršů a básní; námětem jsou bajky a příběhy o zvířatech a legendy, básně, rýmy a hádanky; recitace narozeninových básniček; přednes básní doprovázejících roční doby a slavnosti; přednes průpovědí		ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
dramatizace příběhů; prohlubování smyslu pro obrazy příběhu		ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
vědomé odlišení literárních žánrů - pohádka, hádanka, říkadla; pojmy kniha, čtenář, divadelní hra, loutkové divadlo, herec aj.		ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
práce s texty; vyprávění a reflexe; zápis do epochového sešitu		ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Český jazyk	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
čtení textů tiskacím i psacím písmem; čtení vlastních zápisů v epochových sešitech; hlasité čtení; společné čtení knih a časopisů; porozumění a vyprávění		ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
rozumí pokynům učitele a reaguje na ně		ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

Český jazyk	3. ročník	
procvičování schopnosti vyjádření svých potřeb a reakce na potřeby druhých; porozumění a respekt k pravidlům chování ve třídě		ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
procvičování výslovnosti při přednesu, recitaci, zpěvu a vyprávění příběhů k tématu vyučování		ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
procvičování správného dýchání a tempa řeči při přednesu a dramatizaci projevu; procvičování souvislého mluveného projevu		ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
procvičování vědomého mluvního projevu a poslechu, rozpracování příběhů a rolí z epochového vyučování. V návaznosti na epochové vyučování přemýšlí o hodnotách a vlastnostech a o chování v běžných situacích		ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
vyprávění vlastních zážitků a příběhů; důraz na časovou a dějovou posloupnost; popis mimořádné postavy, situace; jazykolamy; vyjádření hodnotícího postoje a přání		ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
podpora samostatnosti v péči o školní pomůcky; péče o úpravu sešitu		ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním
vývoj písma - práce s různými psacími potřebami; procvičování forem, psaní psacího písma perem; krasopis		ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
opisování textů z tabule do epochového sešitu, tvorba vlastního textu - převyprávění vlastních zážitků, textu probíraného v epochách, dojmy z četby a odposlechnuté historky; psaní jednoduchého textu podle diktátu; kontrola a oprava pravopisu		ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
kreslení forem; vázané formy		ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh
rozvoj psacího písma, důraz na pravopis a úpravu		ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
vyhledávání a třídění slov stejného, podobného a opačného významu; více významů jednoho slova		ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
rozlíší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost)		ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
rozpoznání slov ohebných a neohebných; slovesa, přídavná jména a podstatná jména, rozpoznání všech slovních druhů; časování slovesa v přítomném čase		ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
recitace a dramatizace příběhů		ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
věta a její znaky, interpunkce, spojování vět, spojovací prostředky zatím bez určení slovního druhu		ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
vyjmenovaná slova; i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slabiky bě, pě, vě, mě, dě, tě, ně		ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Český jazyk	3. ročník	
poslech a čtení příběhů ve formě mýtů; hlavním námětem jsou příběhy Starého zákona; přednes veršů, narozeninových básní, průpovědí		ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
práce s texty; vyprávění a zápis do epochového sešitu		ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
prohloubení schopnosti odlišit žánry podle formy i obsahu		ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
práce s texty; vyprávění a reflexe; zápis do epochového sešitu		ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
Příprava pro informatiku: - rozvoj vázaného písma - práce se symboly, které se odpoutávají od obrazů - práce s textem - popis předmětu, jednoduchý popis pracovního postupu - vyprávění starozákonních příběhů - formulace zákonů a pravidel - seznámení s hebrejskými znaky jako jinou sadou symbolické reprezentace textu		příprava pro výstupy informatiky ve vyšších ročnících
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
Žák se zabývá prožitkovým způsobem vývojem písma (obrázkové, klínové, hieroglyfické, vývoj znakového) Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů		

Český jazyk	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
společné čtení, sdílení pochopení textu, prožitků, vyprávění; hlavním námětem jsou severské mýty a hrdinské ságy, české báje a pověsti		ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
rozpoznání klíčových slov a obsahového jádra sdělení, zvýraznění, vypsání informací		ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
žák doplňuje texty, sestavuje popis, souvislé vypravování podle pravidel časové a příčinné souvislosti		ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
reprodukce slyšeného textu, výběr a zaznamenání podstatných informací		ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitějšího sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
pravidla komunikace v různých situacích; bezpečnost komunikace na internetu, rozhovor		ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
rozpoznávání záměrů sdělení, diskuze o nich		ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
recitace, zpěv, přednes a dramatizace; tempo řeči, intonace, melodie		ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru

Český jazyk	4. ročník	
rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností		ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
procvičování pravopisných a gramatických jevů v jednoduchých písemných projevech; psaní zprávy, dopisu, rozvoj slohových dovedností		ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
sestavení osnovy při tvorbě vlastních textů dle tématu vyučování a zadání - popis, vyprávění; úprava textu: nadpisy, členění textu, výstavba textu: časová a příčinná souvislost		ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti
synonyma, antonyma, příbuzná slova vyjmenovaných slov; slovní rozbor textů vázaných na téma epochy a v textech vlastních zážitků		ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
stavba slova - kořen, předpona a část příponová; rozpoznání tvaru slov; hry a práce se slovy, jazykolamy		ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
tvarosloví - určování a procvičování slovních druhů, zejména podstatného jména, slovesa, zájmena a předložky, dovednost poznat tvar slova, tj. pád jména a příslušnost k deklinačnímu vzoru, časování slovesa být v přítomném, budoucím a minulém čase		ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
vyhledávání spisovných a nespisovných tvarů; spisovné a nespisovné tvary jmen; důraz na procvičování tvarů spisovné češtiny		ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
určování základní skladební dvojice, větné vztahy		ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
stavba věty, věty jednoduché a možnost spojení do souvětí, spojovací výrazy		ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
určování slovotvorného základu a odvozování slov		ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
vyjmenovaná slova a slova odvozená		ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
lexikální pravopis		ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
čtení a vyprávění textů v návaznosti na téma vyučování, reflexe vyprávěcí látky (severská mytologie, české a slovanské báje a pověsti)		ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
interpretace textů, diskuze, dramatizace příběhů, převedení částí příběhů do dialogů a skupinových her, zapsání klíčových slov určujících významy a dojmy		ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
literární pojmy: druhy a žánry - poezie, próza, drama, literatura neumělecká		ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
tvůrčí práce s texty s vazbou na téma vyučování		ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
knihovna - abeceda, řazení slov - vyhledání v papírovém katalogu, vytvoření třídního katalogu		I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Český jazyk	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
vyhledání a zpracování informací z vyprávěného a čteného textu, porozumění textu, sdílení dojmů a prožitků; hlavním námětem jsou starověké příběhy a mýty		ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
procvičování vyhledávání klíčových a podružných informací v textu či sdělení, reprodukce textu vlastními slovy		ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
práce s částmi textu a celkem		ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
práce s texty v návaznosti na téma vyučování		ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
vedení rozhovoru, přiblížení různých komunikačních situací, diskuze o nich		ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
používání médií, příležitosti a rizika využívání informačních médií, tvořivá práce s marketingovými texty		ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
recitace, zpěv, přednes a dramatizace; tempo řeči, intonace, melodie		ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
formy spisovné a nespisovné výslovnosti v různých situacích		ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
procvičování pravopisných a gramatických jevů v jednoduchých písemných projevech; vyplňování jednoduchých formulářů		ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
slohové útvary: vypravování a psaní podle osnovy, popis děje, popis pracovního postupu, inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz		ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti
synonyma a antonyma v popise a vyprávění, slova vícevýznamová		ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
slovotvorba: odvozování slov, slovotvorný základ, stavba slova: kořen a slova příbuzná		ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
tvorosloví: určování a procvičování všech slovních druhů, pád, číslo, rod a vzor podstatných jmen, druhy, vzory a stupňování přídavných jmen, mluvnické kategorie slovesa – osoba, číslo, čas, způsob; složené slovesné tvary v činném rodu, stupňování příslovcí, předložky, spojky, předložka s/z		ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
příprava na budoucí výstup informatiky: slovní druhy jako různé typy slov (příprava na objektové programování)		I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
vyhledávání spisovných a nespisovných slova tvarů, procvičování spisovné češtiny, důraz na používání spisovné a případně obecné češtiny během vyučování, upozorňování na nespisovná slova		ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

Český jazyk	5. ročník	
skladba: základní větné členy, podmět vyjádřený a nevyjádřený		ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
skladba: věta jednoduchá a souvětí, oddělování vět v souvětí správným spojovacím výrazem		ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
procvičování spojek a tvorby souvětí		ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
procvičování vyjmenovaných slova a slov odvozených, shoda podmětu s přísudkem, příčestí minulé		ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
morfologický pravopis: koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých; psaní správného i/y v koncovkách příčestí minulého (činného) ve shodě podmětu s přísudkem v základních případech		ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
čtení a vyprávění textů v návaznosti na téma vyučování, reflexe vyprávěcí látky (příběhy a mýty starověku), společná a individuální práce s texty, rozpoznávání zvláštních nebo zvláště užitých jazykových prostředků		ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
vyprávění, reprodukce textů a zachycených informací, tvorba vlastních textů		ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
práce s textem: shrnutí, odstavce, přímá a nepřímá řeč, psaní dopisů, odlišení jednoduchých literárních, publicistických a populárně-naučných textů		ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň, epická báseň, hexamet		ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
<p>Žák shrne obsah odstavce</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)</p>		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení		
<p>Žák se podílí na společné přípravě a prezentaci zprávy ze školní akce (tablo nebo nástěnka)</p> <p>Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)</p>		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		

Český jazyk	5. ročník	
<p>Žák používá výrazové prostředky ve vyprávění</p> <p>Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu</p>		
typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi		ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
specifika autorova stylu, odraz doby, autorův život jako inspirace, charakteristika díla, hodnocení; literatura dle vlastní, doporučené i zadané četby		ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
vlastní literární tvorba		ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
diskuze o hodnotě díla, osobních preferencích		ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, hlavní rysy literárních žánrů a směrů		ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
chronologický přehled a vývoj literatury od roku 1848 až do současnosti, zásadní díla vybraných epoch literární historie		ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
		I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
porovnání literární předlohy a adaptace, převádění úryvků literárního díla do divadelního a filmového scénáře		ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

2.2 Kreslení forem

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
3	3	1	1	1					9
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

Název předmětu	Kreslení forem
Oblast	Umění a kultura, Matematika a její aplikace, Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět

Název předmětu	Kreslení forem
Charakteristika předmětu	<p>Kreslení forem je v prvním a druhém ročníku vyučováno epochově, od třetí třídy do deváté je vyučováno podobně jako výtvarná výchova převážně v samostatných hodinových jednotkách.</p> <p>Podstatou pro kreslení forem, tento specifický vzdělávací obor na waldorfské škole, je umění linie (čáry), jež vede k prožívání pohybových kvalit, tedy duševního pohybu na podkladě bezpředmětné formy a také naopak, k prožívání formy jako stopy pohybu. Cílem tohoto předmětu je harmonizovat smyslové pohybové vnímání v souvislostech celé lidské bytosti.</p> <p>Pohyb zachycený ve formě, nikoliv však v ní ustrnulý, prožívají děti v raném školním věku nejprve na základě vlastního tělesného pohybu (kreslí formy rukama ve vzduchu, chodí formu, modelují ji), později se prožívání formy stále více přenáší do jejich nitra. Ve vztahu formy k prostoru či ploše se žáci učí objevovat zákonitosti vlastní vnitřní rovnováhy i rovnováhy světa kolem. V tomto aspektu je kreslení forem blízce spřízněno s eurytmií.</p> <p>Na rozdíl od běžného předmětného kreslení se tento předmět zabývá kvalitativním uchopením bezpředmětných forem jako tvůrčích principů.</p> <p>Skutečnost, že kreslení forem je z hlediska provádění spřízněno s oblastí výtvarné výchovy, neomezuje jeho širokou působnost v dalších oblastech. Význam utváření linie se nejzřetelněji projevuje v psaní (podpůrná cvičení tzv. dynamického kreslení) a v geometrii, která je podporovaná cvičeními tzv. geometrie kreslené volnou rukou. V pracovním vyučování, v modelování, dřevořezbě, kovářství či kovotepectví, podporuje schopnost vtiskovat formu různým materiálům. V dramatické výchově a pohybové výchově podporuje rozvoj výrazu v tělesném pohybu, tedy schopnost gesta. Kreslení forem svými základními rysy, tedy pohybovou podstatou, umělecky tvůrčím ztvárněním a kvalitativním přístupem, poskytuje účinný nástroj schopný prakticky oslovit a vzájemně harmonizovat tři hlavní složky vyvíjejícího se člověka, tedy jeho volní, citovou i myšlenkovou úroveň.</p> <p>Hlavní motivy a nástin obsahu vyučování</p> <p>Kreslení nebo utváření linií do obrazu jsou předchůdci vyučování psaní. Písmenka prožívají mladší žáci nejdříve živě v obraznosti své formy. Tak zůstává dítě co možná nejdéle oddáno tvořivým silám svého organismu, než je vedeno k něčemu abstraktnějšímu. A čím bohatší byl umělecký život, jenž obklopoval malé dítě, tím radostněji a bděleji tihne později k uchopení intelektuálních pojmů, jejichž znalost naše společnost od něho požaduje.</p> <p>1. ročník</p> <p>Chopíme linii jako stopu pohybu. Linie se objevuje ve dvou polárních možnostech: jako přímka a jako oblouk. Při kreslení má dítě prožít charakteristický rozdíl těchto dvou manifestačních forem: jednoznačný směr přímky vyžaduje a podporuje soustředění, myšlenkou řízenou vůli. Dynamická, k cíli nezaměřená "křivka" ponechává individuální prostor, pocit určuje vůli. Během 1. ročníku se třídní učitel vrací k těmto základním formám ve stále nových obměnách.</p> <p>Dítě je tak stále více vedeno od prožívání forem k jejich utváření: ve cvičeních vertikálního zrcadlení formy (vlevo-vpravo) je dítě schopno samostatně dotvářet celek obrazem vzoru: vlevo od vertikály je vzor, vpravo dítě dotváří celkový obraz.</p> <p>2. ročník</p>

Název předmětu	Kreslení forem
	<p>Při kreslení forem má být pěstováno vnitřní nazírání tak, aby se na něm mohlo vyvíjet myšlení, aniž by sklouzlo do intelektualizace. Tuto schopnost vnitřního pohybu můžeme cvičit obdobně jako v 1. ročníku, ve cvičeních horizontálního zrcadlení formy (nahore-dole) : dítěti předložíme pouze horní polovinu horizontální formy a ono samo musí hledat odpovídající doplnění dole. Dítě přitom musí “vnitřně ožít” a předložený tvar vnímat jako něco “nehotového”. Cílem tedy je, aby dítě ve své představě (a přirozeně i na papíře) doplnilo a dokončilo, co je nedokončené, nehotové.</p> <p>3. ročník</p> <p>V návaznosti na osově symetrie cvičíme volné “asymetrické symetrie”. U těchto cvičení se už nejedná o symetrii, která spočívá na vztazích “vpravo - vlevo” nebo “nahore - dole”, ale o formy, které se rozvíjejí ze svého středu na tři strany (ven) a k nimž má dítě najít dotvářející formy, které vedou dovnitř. Cílem je, aby byla opět nastolena rovnováha a harmonie ve vztahu uvnitř a vně. To podporuje větší samostatnost a pohyblivost představ, které se začínají rozvíjet teprve s devátým rokem. Rozvíjíme cit pro okolí formy: forma nežije sama o sobě, ale utváří také své okolí. Zde se výrazně uplatňují dostatečné zkušenosti dětí s barvami, které získaly při akvarelovém malování.</p> <p>Tím se v dítěti rozvíjí cit pro styl: jde přece o to, aby rozvíjelo svou schopnost, našlo odpovídající formu.</p> <p>4. ročník</p> <p>Po 10. roce jde také o to, aby se pozornost žáků obrátila na formy v jejich okolí. Co doposud kreslili volným způsobem, bez předmětného spojení, to nyní nacházejí jako formy kolem sebe. V procesu proměny forem dále rozvíjíme prostorovou představivost dítěte. Křížením a protínáním linií silně oslovujeme vědomí dítěte. Tím u něj také podporujeme schopnost koncentrace.</p> <p>V tomto školním roce nabízí východiska pro kreslení forem látka k vyprávění (severská mytologie): v jednodušších proplétaných pásech a uzlových motivech (rytina písma, na brožích a náramcích, zdobení helem, zbraní, lodí, keltské a langobardské proplétané motivy). S těmito motivy přichází nové téma - “vpředu a vzadu”.</p> <p>V této souvislosti také můžeme vázat lodní uzly a pak je i kreslit. Není na škodu, když dále vytváříme formy vycházející z kruhu, ale stejně dobře lze vycházet z trojúhelníku, čtverce, pětiúhelníku a šestiúhelníku.</p> <p>5. ročník</p> <p>V 5. ročníku převádíme kreslení forem do základů geometrie. Opět můžeme začít s elementárními polaritami kruhu a přímkou. Žáci pracují bez kružítka a pravítka, tedy “volnou rukou”. Jednotlivá cvičení akcentují pohyblivou proměnlivost geometrických forem. Přestože se v této “geometrii volné ruky” jedná o nejelementárnější zážitky, je velmi plodné nechat žáky procítit něco právě z této dimenze, která přesahuje prospěšnou a praktickou stránku běžné geometrie. Bude to o to snadnější, když se podaří, aby kromě působících zákonitostí geometrie děti pocítily také krásu jejich tvarů a přísně určenou souhru jejich vzájemných vztahů.</p> <p>Je možné pokračovat v kreslení forem souvisejících s látkou k vyprávění (Mezopotámie, Indie, Egypt, Řecko).</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení	Kreslení forem je v prvním a druhém ročníku vyučováno epochově, od třetí do deváté třídy je vyučováno v samostatných hodinových jednotkách. Časovou dotaci a výstupy čerpá v prvních třech letech z oblasti Jazyk a jazyková komunikace a z dispo-

Název předmětu	Kreslení forem
předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	nibilních hodin, je zaměřen více na přípravu psacího písma. V pátém ročníku se využívá také pro geometrii volné ruky, dotace čerpá převážně z předmětu Matematika. Od vyšších ročníků převládá umělecký charakter, a proto je zařazen do oblasti Umění a kultura, kde čerpá hodinovou dotaci i výstupy.
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarná výchova • Matematika a její aplikace • Český jazyk a literatura • Člověk a jeho svět
Mezipředmětové vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pěstujeme u žáků schopnost průběžného odhadu stavu práce (která část formy je správná, která místa je třeba pozměnit). • Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
	<p>Kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k tomu, aby sami poznali smysl a cíl učení, aby měli pozitivní vztah k učení, aby kriticky zhodnotili výsledky svého učení a diskutovali o nich.
	<p>Kompetence komunikativní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pěstujeme v žácích schopnost pozorování forem a výstižné formulace toho, co je správný tvar a co je třeba u formy změnit. • Učíme žáky obhajovat svůj názor, argumentovat vhodnou formou a zároveň poslouchat názor jiných.
	<p>Kompetence sociální a personální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k pomoci a povzbuzování se navzájem.
	<p>Kompetence občanské:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k zamýšlení se nad individuálními rozdíly lidí projevujícími se odlišností jejich výtvorů.
	<p>Kompetence pracovní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení vytvořeného díla. • Vedeme žáky k pravidelnému dokončování práce.

2.3 Matematika

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
5,5	5,5	3	3	3					20
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Matematika
Oblast	Matematika a její aplikace, Informatika, Člověk a jeho svět
Charakteristika předmětu	<p>Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace má důležité postavení ve vzdělávacím procesu. Poskytuje vědomosti potřebné v praktickém životě každého člověka. Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen na čtyři tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Číslo a početní operace (na druhém stupni navazuje Číslo a proměnná) • Závislosti, vztahy a práce s daty • Geometrie v rovině a prostoru • Aplikační úlohy <p>2.3.1.1 Číslo a početní operace, číslo a proměnná</p> <p>Na prvním stupni je pro žáky důležité pochopit kvalitu čísla. Pod pojmem každé číslice by si měli uvědomit konkrétní pojem. Číslice není obrazem ve smyslu zavádění zápisu písmen, ale obrazem číselné kvality. Obraz tedy souvisí s podstatou čísla, ne s vnější formou číslice.</p> <p>Utváření aritmetických a geometrických pojmů je spojeno s vnímáním a činností vlastního pohybového organismu. Počítání je již zvnitřněným pohybem, při kterém také pohyb vnímáme. Proto je z počátku veškeré počítání propojeno s pohybem rytmických cvičení (např. násobkové řady). Matematika má blízký vztah také ke kreslení forem, kde konkrétně cvičíme a pěstujeme to, co je pro matematizování tolik potřebné: uvědomovat si pohyb rukou.</p> <p>Díky vnitřní pohyblivosti vzniká schopnost zapojit fantazii při řešení matematických problémů. Prožitkem kvality čísel dítě zažívá důvěru a jistotu: číslo – svět – člověk patří k sobě.</p> <p>Další jistotu může dítě při počítání prožít ve správném řešení určitého problému. Důležité je neustálé procvičování a opakování probrané látky.</p> <p>Žáci si osvojují aritmetické operace, ve třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit</p>

Název předmětu	Matematika
	s reálnou situací). Vždy se postupuje od celku k částem.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Matematika je vyučována epochově. Hodinovou dotaci čerpá předmět z oblasti Matematika a Člověk a jeho svět (v prvních dvou ročnících je předmět Člověk a svět integrován do epochového vyučování předmětu Matematika). Od druhé třídy vyučujeme epochově i formou cvičných hodin, ve kterých převažují výstupy matematiky.
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Informatika • Člověk a jeho svět
Mezipředmětové vztahy	
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence k učení: Žáci využívají matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech: odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci rozvíjejí kombinatorní a logické myšlení, učí se kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů • Žáci rozvíjí myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, poznáváním jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určují a zařazují pojmy • Žáci vytvářejí zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) • a tento matematický aparát efektivně je využívají k řešení denních situací i matematických příkladů <p>Kompetence k řešení problémů: Žáci vnímají složitosti reálného světa a rozvíjejí zkušenosti s matematickým modelováním (např. matematizace reálných situací), vyhodnocují matematické modely a seznamují se s hranicemi jejich použití. Dochází k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci provádějí rozboru problému a plánu řešení, odhadují výsledky, učí se volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy či problému <p>Kompetence komunikativní: Žáci jsou vedeni ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci se učí obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor, argumentovat a zároveň poslouchat názor jiných

Název předmětu	Matematika	
	Kompetence sociální a personální: Žáci rozvíjejí spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využívají získaného řešení v praxi <ul style="list-style-type: none"> Žáci jsou vedeni k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby 	
	Kompetence občanské: <ul style="list-style-type: none"> Žáci rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, učí se soustavné sebekontroly při každém kroku postupu řešení 	
	Kompetence pracovní: <ul style="list-style-type: none"> Žáci jsou vedeni k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů 	
Matematika	1. ročník	
Učivo	ŠVP výstupy	
Počítání v oboru 1-20 a orientace v číselné řadě 1-100 Čtení a zápis čísel (římských, arabských) Porovnávání čísel na základě množství nebo pořadí Rytmičká cvičení a počátky pamětního zvládnutí některých násobkových řad Komutativnost sčítání Zavedení všech čtyř základních početních výkonů (sčítání, odčítání, násobení, dělení) v oboru do 20 a písemná forma těchto operací Počáteční cvičení v pamětním počítání	M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	
	M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	
	M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	
	M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	
	M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	
Rozlišení kruhu, čtverce, trojúhelníku, počítání a porovnávání geometrických útvarů (menší, větší, stejný)	M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	
	M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	
	M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	
Orientace v prostoru (vpravo - vlevo, vpřed - vzad). Znalost hodin (1/4, 1/2, celá hodina)	M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	
	M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	
	M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	

Matematika	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Rozšíření početních výkonů v oboru přirozených čísel do 100 (úlohy s více početními výkony najednou)		M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
Rytmická cvičení a pamětní osvojování násobkových řad do 12 - postupně dle schopností žáků		M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
Elementární slovní úlohy		M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
Rozšíření početních výkonů v oboru přirozených čísel do 1000		M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
Procvičování pamětního počítání (celé z paměti)		M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
Číselná osa		
Stovky, desítky a jednotky ve trojčíslném čísle		
Porovnávání čísel, odhady výsledků do 1000		
Komutativní násobení		
Časové pojmy (minuty, hodiny, den, měsíc, rok, včera, dnes, zítra)		M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
		M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
		M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
Osově souměrné formy		M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
Základní útvary v rovině: lomená čára, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh		M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
		M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
Žák čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000 a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti (v souvislosti s praktickými příklady ze života)		
Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		

Matematika	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Rozšíření oboru přirozených čísel přes 1 000		M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
Desítková soustava		M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
Sčítání a odčítání víceciferných čísel		M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
Odhady a kontrola výsledků		M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
Míry, váhy a početní cvičení s jejich aplikací		
Pokračování v osvojování násobkových řad (individuálně až do 20), počítání z paměti		

Matematika	3. ročník	
		M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
Časové pojmy (rok - 52 týdnů, 365 dnů, přestupný rok)		M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
		M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
		M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
Jednotky délky a jejich převody Osově souměrné útvary Základní útvary v prostoru: kvádr, krychle, koule		M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
		M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
		M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Matematika	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Prohlubování písemného sčítání a odčítání víceciferných čísel v oboru do 1 000 000. Zavedení zlomků, poznání zlomku jako díl celku, postupně z celku k části Zlomek jako porovnávání a vztah k násobení. Užití zlomků v praxi Sčítání a odčítání, jednoduchých zlomků. Převedení nepravých zlomků ve smíšené Opakování všech čtyř početních výkonů a písemného násobení a dělení s vícemístnými čísly Počítání "z hlavy" Slovní úlohy		M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
		M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
		M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
		M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
		M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
		M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
Tabulky, jízdní řády		M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data
		M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
		I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
Základní útvary v rovině: lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník Vzájemná poloha dvou přímek v rovině, náčrty, zavedení pojmů		M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
		M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
		M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
		M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Matematika	4. ročník	
Slovní úlohy Číselné a obrázkové řady		M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
		I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
		I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
		I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Matematika	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Opakování čtyř početních výkonů s přirozenými čísly v oboru i více než 1 000 000 Spojení čtyř základních početních výkonů (smíšené příklady) Počítání se zlomky, krácení a rozšiřování, počítání s desetinnými zlomky, znázorňování a porovnávání zlomků Zavedení desetinných čísel a osvojování vztahu mezi desetinným číslem a desetinným zlomkem Jednoduché početní operace s desetinnými čísly Násobení a dělení čísly 10, 100, 1000 ... Závorky Počítání zpaměti Měření a vážení (jednotky-délkové, obsahové, hmotnostní) Sčítání a odčítání, násobení a dělení zlomků		M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
		M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
		M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
		M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
		M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
		M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
		M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
		M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose
Závislosti a jejich vlastnosti Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řady Číselná osa, převod zlomků a desetinných čísel - příprava na výstupy z informatiky		M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data
		M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
		I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
Základní geometrické útvary a pojmy-konstrukce: bod, přímka, rovnoběžka, kolmice; různoběžky, úsečka, střed, osa Rovinné útvary: kružnice, kruh, čtverec; rovnoběžník, obdélník, trojúhelník Prostorové útvary: krychle, kvádr, koule, kužel, jehlan, válec – základní vlastnosti Jednotky: délkové míry, obsahové míry Výpočty: obvod, obsah - pomocí čtvercové sítě		M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
		M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
		M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
		M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

Matematika	5. ročník	
		M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru
Slovní úlohy, Číselné a obrázkové řady Magické čtverce, Prostorová představivost		M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
		I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
		I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

2.4 Informatika

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
				1					1
				Povinný					

Název předmětu	Informatika
Oblast	Informatika
Charakteristika předmětu	<p>Informatika na 1. stupni školy</p> <p>Waldorfská pedagogika se opírá ve své praxi o zákonitosti vývoje dítěte. Přitom do značné míry platí, že vývojové stupně, kterými prošlo lidstvo jako celek, uskutečňuje každý člověk znovu individuálně od dětství do dospívání; v období puberty dosáhne tak mladý člověk úrovně vědomí dnešního lidstva.</p> <p>Z tohoto hlediska je nasazení vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie na 1. stupni základní školy (tedy nejpozději v 5.třídě), jak to požaduje RVP ZV, přinejmenším pedagogicky sporné. Z hlediska ostatních blízkých vzdělávacích oblastí (matematika, fyzika) nedosáhne dítě v tomto věku potřebných základů pro smysluplnou pedagogickou práci v této oblasti. A naopak, v ostatních vzdělávacích oblastech klíčových pro tento věk, jsou základem pedagogické práce reálné zkušenosti dítěte se světem - tedy princip diametrálně odlišný od principů světa počítačů.</p> <p>Takovéto, z hlediska vývoje dítěte předčasné (a navíc z hlediska pedagogického alibisticky účelové), zavedení vzdělávání v této oblasti má přímé důsledky v oslabení vlastních vývojových sil dítěte: jednostranný důraz na myšlení</p>

Název předmětu	Informatika
	<p>odtržené od skutečného citového prožitku a především naprosto oddělené od vůle nemůže přispívat k harmonickému rozvoji osobnosti člověka.</p> <p>Pojetí a specifické cíle vzdělávacího oboru</p> <p>Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem jsou na 1.stupni zařazeny výstupy z informatiky do oblasti Člověk a jeho svět ve 4.třídě, kde se děti začínají orientovat v jízdách rádech, tabulkách údajů a učí se třídit a zařazovat informace o svém okolí. Ve druhém pololetí 5.třídy je zařazena třítydenní epocha v oboru Člověk - bytost sociální. Tento vzdělávací obor má charakter a cíle v oblasti komunikace, informací a médií.</p> <p><i>Komunikace</i> je přitom učitelem pojímána jako živý proces, klíčový pro sociální život člověka, pro utváření mezilidských vztahů.</p> <p><i>Informace</i> jsou v tomto vzdělávacím oboru chápány jako skelet tohoto procesu (informace by tedy především měly mít jednak vzájemnou funkční souvislost a jednak funkční vztah k procesu komunikace).</p> <p><i>Média</i> jsou pak prakticky uchopena jako pomocné technické prostředky procesu komunikace a v něm obsaženého přenosu informací.</p> <p>Součástí výuky vzdělávacího oboru Informatika je příprava projektu - účasti celé třídy na řeckých olympijských hrách 5.tříd waldorfských škol, které jsou pravidelnou součástí jejich výuky. Do jednotlivých fází přípravy celého projektu je plně zapojeno i praktické využívání současných médií (telefon, fotoaparát, noviny, kopírka, počítač atd.). V rámci epochy žáci formulují dopisy, objednávky, oznámení, vyprávění apod., a učí se tak (v návaznosti na vzdělávací oblast českého jazyka) prakticky rozlišovat mimo jiné také kvalitu informací v nich obsažených. Svou finanční částí (účetnictví) předjímá tento projekt prakticky zaměřené úlohy matematiky v 6.třídě.</p> <p>V návaznosti na dějinný přehled starověkých kultur může být v hlavních rysech přiblížen vývoj komunikačních prostředků (gesto, řeč, písmo).</p> <p>V rámci praktických činností by děti měly poznat Morseovu abecedu, popřípadě také znakovou řeč určenou pro hluchoněmé lidi.</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět je na 1. stupni vyučován integrovaně v epochách Českého jazyka, Matematiky a Člověk a svět, kde se také výstupy informatiky vyučují. V 5.ročníku má jednu cvičnou hodinu, která je využívána k práci s daty podle aktuálních témat epochových předmětů, např. systemizace dat, rozfázování činností (pohybu, postupu), práce s fotografiemi, informačními materiály, apod.
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk a jeho svět • Matematika
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu,	<p>Kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procvičujeme s žáky schopnost využívat zdroje informací, sami zpracovat informaci do smysluplného sdělení – letáčku, pozvánky

Název předmětu	Informatika
jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	Kompetence komunikativní: <ul style="list-style-type: none"> Vedeme žáky k rozpoznávání kvality komunikace pomocí technických prostředků
	Kompetence digitální: <ul style="list-style-type: none"> Od pátého ročníku začínáme s praktickým a účelným využíváním digitálních zařízení v informatice i ve spolupráci s jinými předměty, např. ve výtvarné výchově: zpracování fotografií ze školních výletů.

Informatika	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Informování žáků formou diskuse, přednášky, rozhovorů, návštěvy odborníků apod., o vlivu digitálních technologií na vývoj dítěte (průběžně po celou dobu školní docházky)		I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
Sbírání konkrétních informací k danému tématu a prezentace těchto informací různými vhodnými způsoby –formou souhrnu, tabulky, grafu, letáku, článku, pozvánky, aj. Zaznamenání třídní či školní akce (obrazem, zvukem) a její prezentování ve třídě, rodičům, veřejnosti		M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
Sestavení postupu pro určitou činnost, který bude obecně použitelný, např. složení papírového obrazce, uvaření pokrmu, provedení sekvence pohybů, např. při hodu oštěpem či pro eurytmický obraz, aj.		I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

2.5 Člověk a jeho svět

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0,5	0,5	4	3	4					12
		Povinný	Povinný	Povinný					

Název předmětu	Člověk a jeho svět
Oblast	Člověk a jeho svět, Český jazyk
Charakteristika předmětu	<p>V první a druhé třídě je oblast Člověk a jeho svět začleněna do epoch všech ostatních předmětů. Od třetího ročníku je tato oblast rozčleněna do jednotlivých tematických epoch, jejichž názvy volí vyučující s ohledem na náladu a charakter třídy.</p> <p>1. a 2. ročník V prvních dvou školních letech se zaměřujeme na přirozenou orientaci dětí v čase, vedeme je k poznávání proměn přírody a vnímání koloběhu roku (např. vycházky do přírody, seznamování s tradicemi a svátky). Prostřednictvím vyprávění pohádek probouzíme smysl pro hodnoty jako např. pro úctu, trpělivost, respekt, odvalu, víru, aby žáci zažívali, že „svět je dobrý“. Ve druhém ročníku vyprávíme legendy svatých (např. sv. Michael, sv. Václav, ...) a vzbuzujeme úctu k lidskému osudu. Představujeme dětem svět lidských hodnot a ctíme také na základě vyprávění bajek.</p> <p>3. ročník Dítě v devíti letech prodělává rozhodující zlom ve svém vztahu ke světu a v uvědomění si vlastního já, proto klademe důraz na praktické činnosti v reálném prostředí. Na začátku školního roku žáci zažívají starozákonní obraz stvoření světa, včetně vyhnání z ráje a jeho důsledků. Vlastní prací na poli žáci poznávají konkrétní výsledky svědomité péče o rostliny. Prostřednictvím zpracování obilí a pečení chleba zažívají vděčnost k přírodě a uvědomují si hodnotu lidské práce. Poznávají minulost a současnost některých profesí a řemesel (např. mlynář, kovář, švec, ...). Žáky seznamujeme s různými stavebními technikami, materiály a typy obydlí u nás i v jiných zemích. Posilujeme vůli dětí pozitivně proměňovat své prostředí. Hledáme další způsoby, jak poznávat a popisovat svět (např. měříme čas, délku, hmotnost, objem).</p> <p>4. a 5. ročník Na základě poznání lidského těla seznamujeme žáky se zástupci říše zvířat. Žáci hledají své místo na Zemi, ve světě, v rodině (např. tvoříme rodokmen, zakresluje vlastní plány okolí). Vytváříme základ topografického vědění o ČR a střední Evropě. Společně se žáky pozorujeme život rostlin a představujeme jejich charakteristické znaky. V páté třídě obrátíme pohled žáka také do minulosti. Zaměřujeme se na starověké mimoevropské kultury (např. Persie, Mezopotámie, Egypt, Řecko) a v průběhu roku se žáci připravují na starořecké olympijské hry waldorfských škol.</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Člověk a jeho svět vyučujeme v rámci epochového vyučování. Výstupy jsou koncipovány pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Jsou plněny v kombinovaných, zejména tematických epochách a zároveň tvořivě integrovány jako součást učiva do epoch, zabývající se převážně českým jazykem a matematikou, např. v rytmické části epochy nebo ve vypravování. Jsou součástí i ostatních předmětů, výtvarné a hudební výchovy

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	a pracovní výchovy.
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk • Matematika
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zařazujeme rytmicky se opakující činnosti a postupy, a tím vytváříme řád, o který se mohou žáci v procesu objevování nového pevně opřít. • Na základě pozorování svého bezprostředního okolí vedeme žáky k využívání znaků a symbolů, samostatnému vytváření plánků a map a jejich praktickému použití. • Podněcujeme žáky k aktivnímu zkoumání okolí, měření, vážení, zaznamenávání údajů a jejich porovnávání. <p>Kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na různých projektech budujeme u žáků schopnost volit efektivní postupy při řešení problémů (např. stavba obydlí, model krajiny). <p>Kompetence komunikativní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zařazujeme krátké dramatizace konkrétních situací, pohádek, bajek a příběhů. • Vyžadujeme od žáků samostatné prezentace svých prací nebo výsledků pozorování. <p>Kompetence sociální a personální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budujeme sounáležitost a schopnost spolupráce při společných činnostech (např. práce na poli, výlety, pobyty...). • Používáme různé formy skupinové práce, dbáme na výměnu rolí a zapojení všech žáků. <p>Kompetence občanské:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky ke srovnávání společenských norem v minulosti a dnes (např. Starý zákon, starověké kultury). • Budujeme úctu k přírodě obrazným vyprávěním a poznáváním života zvířat a rostlin v jejich přirozeném prostředí. • Necháváme děti prožít klady a zápory ekologického zemědělství péčí o vlastní pole. <p>Kompetence pracovní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k používání nástrojů a vybavení v rámci stanovených pravidel a přizpůsobení se okolním podmínkám a zásadám bezpečnosti (např. stavba obydlí, zpracování obilí). • Propojujeme pracovní rytmus s rytmem přírody.

Název předmětu	Člověk a jeho svět
	<p>Kompetence digitální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky orientovat se v jednoduchých tabulkách a přehledech, např. v jízdních řádech. • Úměrně věku žáků průběžně seznamujeme se správným chováním v digitálním prostředí. • Tvoříme pravidla třídy pro používání digitálních technologií (telefony, chytré hodinky) a spolupracujeme s rodiči na jejich dodržování.

Člověk a jeho svět	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Téma STAVITELSTVÍ Člověk a stavba domu, Činnost člověka dříve a dnes, Proměny způsobu života, bydlení a životních podmínek, Ohleduplné chování v přírodě, ochrana přírody		ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
Téma ŘEMESLA Prapůvodní lidská povolání, činnost člověka dříve a dnes Současnost a minulost v našem životě		ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost
Téma PĚSTITELSTVÍ Člověk a země, rolník a jeho činnosti, Rovnováha v přírodě, půda, obilniny, základní plodiny, Měření pole, vážení surovin		ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů
Téma MÍRY A VÁHY Měření vzdálenosti, času, hmotnosti a objemu dříve a dnes Výroba vlastních měřících přístrojů Používání měřících přístrojů, zkoumání okolního světa Základní jednotky, historie a současnost		ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
Budování časovosti a prostorovosti - postupně od 1. třídy • kalendář (rozlišení kategorií dělení času, jejich vztahy a způsob použití, orientace v pojmech; např. tvorba nástěnného kalendáře pro rodiče), rodina, míry váhy, určování času		I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí		
Žák srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace);		

Člověk a jeho svět	3. ročník	
prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy		
Žák rozřídí základní druhy obilovin		
Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhovú odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)		

Člověk a jeho svět	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Téma ORIENTACE V PROSTORU A ČASE		ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
Orientace v čase, kalendář, generace, letopočet, rodokmen		ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
Historie místa, kde žijeme		ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
Orientace v prostoru, vycházky do okolí		ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map
Kresba jednoduché mapy		ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
Plán města, cesta do školy, bydliště		ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
Místo, kde žijeme, postavení města v rámci ČR		ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
Mapy: značky (symboly)		ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
Papírový jízdní řád, tvorba itineráře pro cestu		ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
Téma PĚSTITELSTVI (dokončení ze 3. třídy)		I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
Sklizeň obilí, výroba mouky, pečení chleba		I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Člověk a jeho svět	4. ročník	
		I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
<p>Téma LIDÉ A ZVÍŘATA První pomoc, péče o zdraví Živočichové, znaky života, projevy chování, stavba těla vybraných živočichů, životní potřeby, průběh a způsob života, funkce Lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, základní stavba a funkce</p>		<p>ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>
<p>Průběžná témata Vědomé zacházení s rozvržením času - rozvrh epochy, týdne, dne, struktura vyučovací hodiny - porozumění a zápis - např. rozvrh hodin, kalendář a pod. Epochový sešit: orientace ve vlastních zápisech - zpětné vyhledávání informací Popisy pracovního postupu - pasivní následování i aktivní vytváření Piktogramy k jednotlivým činnostem, vytvoření podmínek cyklů, které vstupují do procesu – např. počasí, seřazení kartiček s piktogramy v chronologickém sledu - příprava na vývojové diagramy a programování Tvoření pravidel třídy - např. dotazník (co nás trápí), vyhodnocení a sestavení pravidel - návaznost na minimální preventivní program Návaznost na vyprávěcí část- germánská mytologie: runy - tajná písmena, šifry, např. Morseova abeceda</p>		<p>I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu</p>
<p>DOPRAVNÍ VÝCHOVA: možno řešit jako projekt - např. návštěva dopravního hřiště, beseda apod.</p>		<p>I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi</p>

Člověk a jeho svět	4. ročník	
pravidla (případně hry podle pravidel se dostat do určitého místa apod.) použité symboly: tvary dopravních značek		
Minimální preventivní program (průřezové téma GDPR) - možno řešit projektem reálné příběhy popisující rizika (ukradené heslo, identita, sexuální predátoři) truhlička se zámek (jak ochránit něco, na čem mi záleží, jak vytvořit vhodné bezpečné heslo)		I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
Žák popíše současnost a minulost v našem životě Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí		
Žák posoudí rozdíl mezi přírodními a umělými prvky okolní krajiny Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajinu dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		
Žák zvládá řešit konflikty ve třídě demokratickým způsobem Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti		

Člověk a jeho svět	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
INTEGROVANÁ TÉMATA Rodičovství, základy společenského chování Kluci a holky – jsme stejní i jiní Režim dne, osobní a duševní hygiena, životospráva Základy první pomoci		ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácení peníze, na příkladu ukáže

Člověk a jeho svět	5. ročník	
Právo a spravedlnost Návykové látky - prevence		nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy
Téma NAUKA O ROSTLINÁCH Životní podmínky, rovnováha v přírodě Vlastnosti látek, životní podmínky Houby a rostliny (stavba těla) Poznávání zástupců běžných druhů (lišejníky, mechorosty, kaprad'orosty, plavuně, přesličky, rostlinná patra)		ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
Téma ŘÍŠE ZVÍŘAT skupiny zvířat a jejich znaky stavba těla životní prostředí zvířat		ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
Téma ORIENTACE V PROSTORU A ČASE Česká republika v rámci Evropy, orgány státní moci; Evropská unie a její hlavní orgány Zeměpis sousedních států		ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data
Téma STAROVĚKÉ KULTURY Historické prameny, historický čas a prostor, Nejstarší starověké civilizace Lovci a sběrači Persie, Mezopotámie, Egypt, Společenské skupiny ve starověkých kulturách Formy vlastnictví ve starověkých kulturách Antické Řecko, řecko-perské války, Perikles, Alexandr Veliký, Makedonská říše, řecká mytologie		ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
Průběžná témata: dlouhodobá pozorování a záznam (např. počasí, růst rostliny nebo zvířátka, změny stromu v průběhu roku, apod.), rodokmen vlastní osoby		I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní rozdíly		
Žák objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		

Člověk a jeho svět	5. ročník	
Kulturní rozdíly – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá		
Žák zprostředkuje ostatním zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu naší vlasti a jiných zemí Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		
Žák rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)		
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života		
Žák si všímá přizpůsobení organismů různým prostředím Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola		
Zapojení žáků do života školy - realizace vlastního návrhu na zlepšení života ve škole Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správnými orgány a institucemi v obci		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
Žák srovná politické zřízení starověkých kultur a naší současné České republiky Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
Žák vysvětlí jednoduchým způsobem základní práva a povinnosti občanů Evropské unie Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
Žák popíše sociální třídy ve starověkých kulturách		

Člověk a jeho svět	5. ročník
Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvní k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy	
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity	
Žák popíše fungování sociální společnosti ve starověkých kulturách Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvní každého jedince při odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multi-kulturní společnosti; aktivní podílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty	
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ	
Žák popíše etnické složení starověkých kultur a jeho dopady Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku	

3 Cizí jazyky

3.1 Anglický jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	3	3	3					11
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Cizí jazyk
Oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Charakteristika předmětu	1. – 2. ročník Obsahem výuky jsou v tomto období převážně písně, básně, říkadla, hry v pohybu a dramatizace příběhů, skrze něž se žáci seznamují s mluvenou formou cizího jazyka.

Název předmětu	Cizí jazyk
	<p>Učitel se snaží vést výuku co nejvíce v cílovém jazyce. Přesné porozumění není v tomto období cílem. Slovní zásoba a gramatika se v tomto věku většinou nepřekládá, děti si slova, fráze a větné celky postupně osvojují z kontextu výuky. Ve 2. ročníku nabývají většího významu rozhovory, otázka a odpověď, zvyšuje se individuální zapojení dětí do výuky.</p> <p>3. ročník Žáci dostávají více prostoru pro samostatný projev a komunikaci ve dvojicích. Začíná čtení a psaní. Žáci tyto dovednosti cvičí nejdříve na textech, které si dříve důkladně osvojili ústně. Drobnými obměnami textu, čtením pozpátku či na přeskáčku se žáci odpoutávají od toho, co umí z paměti, a směřují tak k vlastnímu čtení.</p> <p>4. – 5. ročník Procvičování mluveného projevu na různá témata, čtení a psaní, básně, písně, dramatizace. S pomocí učitele žáci objevují mluvnická a pravopisná pravidla.</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	<p>Anglický jazyk je vyučován v rámci předmětu cizí jazyky jako první cizí jazyk. Na prvním stupni je angličtina vyučována ve vedlejších cvičných hodinách s dotací 1 hodiny v 1. a 2. ročníku a 3 hodin ve 3.- 5. ročníku.</p>
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Informatika
Mezipředmětové vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky vnímat jazyk v kontextu, ne jednotlivá slova. V prvních dvou letech nepřekládáme jednotlivá slovíčka, ale necháme žáky odvozovat význam sdělení z písniček, básniček, mimiky či gest učitele, případně jiných aktivit. Psát jednotlivá slovíčka začínáme až v třetí třídě.
	<p>Kompetence k řešení problémů: učíme žáky od 4. třídy vyhledávat informace v papírovém slovníku nebo v textu v cizím jazyce</p>
	<p>Kompetence komunikativní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • od první třídy používáme cizí jazyk jako hlavní komunikační prostředek mezi učitelem a žákem, češtinu používáme zejména pro vysvětlení obtížnějších gramatických jevů na druhém stupni. • podporujeme komunikaci s jinými školami v zahraničí
	<p>Kompetence sociální a personální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • u žáků hodnotíme jejich individuální pokrok, nesrovnáváme navzájem • používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
	<p>Kompetence občanské:</p>

Název předmětu	Cizí jazyk
	<ul style="list-style-type: none"> seznamujeme žáky s tradicemi a zvyky v jiných zemích v návaznosti na výuku v epochách formou vyprávění, divadla nebo knih na vhodných aktuálních tématech diskutujeme se žáky o kulturních, sportovních nebo společenských událostech cizích zemí

Cizí jazyk / další cizí jazyk	1. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
porozumění jednoduchým příběhům, říkankám, písničkám, pokynům a otázkám učitele, učení nápodobou, rozvoj citu pro cizí jazyk, jeho hudební a rytmickou svébytnost, správnou výslovnost, společný i individuální projev		CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
pojmenování předmětů, části těla, barvy, počasí, základní činnosti, rytmická cvičení s číslovkami 1 až 10		CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
verše, písně, říkanky, pohybové a prstové hry z prostředí anglicky (německy) mluvících zemí, poslech příběhů a jejich porozumění		CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

Cizí jazyk / další cizí jazyk	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
jednoduché pokyny v průběhu hodiny, pozdrav, zpěv písní, recitace básní, říkanek, rozvoj citu pro cizí jazyk, jeho hudební a rytmickou svébytnost, správnou výslovnost, společný i individuální projev		CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
základní číslovky do 20, slovní zásoba související s přírodou, názvy oblečení, popis běžných denních úkonů, pojmenování předmětů		CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
porozumění jednoduchému příběhu, veršů, písní, říkanek, pohybových a prstových her z prostředí anglicky mluvících zemí, poslech příběhů a jejich dramatizace učitelem		CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

Cizí jazyk / další cizí jazyk	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
rozšíření schopnosti komunikace, složitější pokyny v průběhu hodiny, básně, hry a říkanky na procvičování citu pro cizí jazyk, jeho hudební a rytmickou svébytnost, správnou výslovnost, společný i individuální projev		CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

Cizí jazyk / další cizí jazyk	3. ročník	
čísla, barvy, místa, dopravní prostředky, oblečení, dny, jídlo, pití, jednoduché příběhy, hraní rolí, aktivní a individuální projev a komunikace		CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
přirazení textu k jednotlivým slovům, čtení jednoduchých slov		CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
porozumění jednoduchému příběhu, veršů, písní, říkanek, pohybových a prstových her z prostředí anglicky mluvících zemí, poslech příběhů a jejich dramatizace učitelem		CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
přirazení textu k jednotlivým slovům		CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
porovnávání výslovnosti a písemné podoby slov, diktáty na základě obrázků a popisu, procvičuje tvary sloves ve větách s podmětem a předmětem, hlavní předložky, osobní a přivlastňovací zájmena		CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
čtení krátkých textů, vyhledávání slov a jednoduchých gramatických jevů: rozpoznávání podstatného jména, přídavného jména a slovesa		CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

Cizí jazyk / další cizí jazyk	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
porozumění jednoduchým pokynům v průběhu hodiny, básně, slovní hry a říkanky na procvičení abecedy, slovíček a frází, správné výslovnosti jména a nepoužívanějších výrazů		CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
slovní zásoba: popis zvířat, počasí, domácnosti, místa a okolí		CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
poslech, porozumění a procvičování básní, příběhů a textů		CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu
rozhovor formou hry a s tématy z běžného života ve škole a volného času, jednoduchý popis, procvičování nových gramatických jevů		CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
jednoduché věty a slovní hry k procvičování výslovnosti a nových gramatických jevů: základní větná dvojice podmět a přísudek, časování nejběžnějších sloves v přítomném čase, podstatná jména s členy, jednotné a množné číslo, přídavná jména, osobní a přivlastňovací zájmena, předložky, tázací zájmena, záporny		CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
otázky a odpovědi, příběhy s novými slovíčky, procvičování časování nejužívanějších sloves, určování rodu a tvoření množného čísla nejběžnějších podstatných jmen		CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Cizí jazyk / další cizí jazyk	4. ročník	
čtení textů napsaných na tabuli, procvičování slovní zásoby a gramatických jevů: rozpoznávání podstatného jména, přídavného jména, slovesa a zájména		CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
zařazení textů z běžného života, zejména školního, rodinného i volnočasového		CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
zápis a čtení veršů, básní a písní naučených v předchozích ročnících - uvědomění si už naučených slovíček a frází, zápis a procvičování podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ve větách, jednoduché věty oznamovací a tázací		CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

Cizí jazyk / další cizí jazyk	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
porozumění pokynům v průběhu hodiny, zpěv písní, poslech a recitace básně, slovní hry a divadelní hry, řečová cvičení na procvičení správné výslovnosti a přízvuku, uvědomění si významu sdělení; využití silně rytmické paměti		CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
slovní zásoba: pojmenování vlastností lidí, míst či situací přídavnými jmény, základní číslovky větší 100, volný čas, použití nových gramatických jevů		CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
poslech, porozumění a procvičování básní, příběhů a textů s náměty z oblastí: režim dne, volný čas, rodina, zájmy		CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu
odpovědi na otázky, rozhovory o tématu		CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
popis obrázků a věcí jednoduchými větami, jednoduchá vyprávění, reprodukce částí textu, procvičování nových gramatických jevů: časování sloves v přítomném čase, čas minulý, množné číslo, osobní a přivlastňovací zájmena, časové a místní předložky, předložkové vazby, stupňování přídavných jmen, příslovce a příslovečná určení		CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
odpovídá na otázky, používá jednoduché věty, osvojenou slovní zásobu a nové gramatické jevy		CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
čtení a procvičování učebních textů (učebnice, texty), seznámení se s tématem, slovíčky, následná práce s textem a procvičování slovní zásoby a osvojení nových gramatických jevů, vlastní (např. kartičkový) slovníček a práce se slovníkem		CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
zařazení textů z běžného života		CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
zápisy do sešitu, popisy věcí, jednoduchá vyprávění, procvičování slovíček, pravopisu; testy		CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

Cizí jazyk / další cizí jazyk	5. ročník	
vyplňování osobních údajů do formuláře		CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře
vyhledávání ve slovnících		I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita		
Konverzace s rodilým mluvčím Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání		

3.2 Německý jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	2	2	2					8
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Další cizí jazyk
Oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Charakteristika předmětu	<p>Jako další cizí jazyk je vyučován německý jazyk.</p> <p>1. – 2. ročník Obsahem výuky jsou v tomto období převážně písně, básně, říkadla, hry v pohybu a dramatizace příběhů, skrze něž se žáci seznamují s mluvenou formou cizího jazyka. Učitel se snaží vést výuku co nejvíce v cílovém jazyce. Přesné porozumění není v tomto období cílem. Slovní zásoba a gramatika se v tomto věku většinou nepřekládá, děti si slova, fráze a větné celky postupně osvojují z kontextu výuky. Ve 2. ročníku nabývají většího významu rozhovory, otázka a odpověď, zvyšuje se individuální zapojení dětí do výuky.</p> <p>3. ročník</p>

Název předmětu	Další cizí jazyk
	<p>Žáci dostávají více prostoru pro samostatný projev a komunikaci ve dvojicích. Začíná čtení a psaní. Žáci tyto dovednosti cvičí nejdříve na textech, které si dříve důkladně osvojili ústně. Drobnými obměnami textu, čtením pozpátku či na přeskáčku se žáci odpoutávají od toho, co umí z paměti, a směřují tak k vlastnímu čtení.</p> <p>4. – 5. ročník</p> <p>Procvičování mluveného projevu na různá témata, čtení a psaní, básně, písně, dramatizace. S pomocí učitele žáci objevují mluvnická a pravopisná pravidla.</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	<p>Německý jazyk je vyučován v rámci předmětu cizí jazyky jako další (druhý) cizí jazyk.</p> <p>Na prvním stupni je němčina vyučována ve vedlejších cvičných hodinách s dotací 1 hodiny v 1.-2. ročníku a 2 hodin ve 3.-5. pátém ročníku.</p>
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Informatika
Mezipředmětové vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • Český jazyk
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky vnímat jazyk v kontextu, ne jednotlivá slova. V prvních dvou letech nepřekládáme jednotlivá slovíčka, ale necháme žáky odvozovat význam sdělení z písniček, básniček, mimiky či gest učitele, případně jiných aktivit. Psát jednotlivá slovíčka začínáme až v třetí třídě <p>Kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učíme žáky od 4. třídy vyhledávat informace v papírovém slovníku nebo v textu v cizím jazyce • od 8. třídy využíváme učíme žáky vyhledávat informace o jazyce nebo gramatice i na internetu <p>Kompetence komunikativní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • od první třídy používáme cizí jazyk jako hlavní komunikační prostředek mezi učitelem a žákem, češtinu používáme zejména pro vysvětlení obtížnějších gramatických jevů na druhém stupni • podporujeme komunikaci s jinými školami v zahraničí <p>Kompetence sociální a personální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • u žáků hodnotíme jejich individuální pokrok, nesrovnáváme navzájem • používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení <p>Kompetence občanské:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznamujeme žáky s tradicemi a zvyky v jiných zemích v návaznosti na výuku v epochách formou vyprávění, divadla nebo knih • na vhodných aktuálních tématech diskutujeme se žáky o kulturních, sportovních nebo společenských událostech cizích zemí

Učivo a ŠVP výstupy pro německý jazyk jsou shodné s učivem a výstupy pro anglický jazyk a jsou uvedeny v kapitole 3. 1. Anglický jazyk, v tabulce Cizí jazyk/ další cizí jazyk 1. – 5. ročník – Učivo a ŠVP výstupy.

4 Umělecké a pohybové předměty

4.1 Hudební výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	1					5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Hudební výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	<p>Hudební výchovou posilujeme všestranný rozvoj žáka a prostupuje všemi předměty. Upřednostňujeme hru na hudební nástroje a sborový zpěv.</p> <p>Přibližně do devíti let je žák veden nápodobou bez vědomého uchopení hudby. Vychází se z pentatoniky, zpívají se pentatonické písně. Hraje se na sopránové zobcové flétny, možno i na pentatonické flétny. Hrou na tělo se aktivuje hrubá motorika, zpěvem se procvičuje také správná výslovnost.</p> <p>Po devátém roce vedeme žáky k postupnému uvědomování si hudebních zákonitostí, které dosud pouze prožívali (rytmus, tempo, takt, stupnice, výška a délka tónu, notový zápis, dvojhlas, kánon).</p> <p>Náměty písní a skladeb často vycházejí z koloběhu roku a témat hlavního vyučování.</p> <p>Žáci si své získané dovednosti navzájem prezentují i na Měsíčních slavnostech nebo školní Akademii.</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Hudební výchova je vyučována v samostatné hodině, ale hudba a zpěv se prolíná celým vyučováním, bývá součástí i ranní epochy.
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> Český jazyk
Mezipředmětové vztahy	
	Kompetence k učení:

Název předmětu	Hudební výchova
<p>Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opakováním říkadel a písní posilujeme paměť. • Žáky seznamujeme s obecně užívanými termíny, znaky a symboly v oblasti hudebních výrazových prostředků, dle individuálních možností vedeme žáky k samostatné práci s notovým zápisem v hlasovém či instrumentálním projevu.
	<p>Kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k uplatnění svých nabytých dovedností prostřednictvím hudební improvizace. • Snažíme se žáky zapojit i přes těžkosti a nezdary k samostatnému pěveckému, instrumentálnímu či pohybovému projevu
	<p>Kompetence komunikativní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k vzájemnému naslouchání. • Důrazem na správnou artikulaci a zřetelnou výslovnost při zpěvu pomáháme žákům ke srozumitelnosti mluveného projevu. • Učíme žáky pohybovým doprovodem a gesty napomáhat porozumění obsahu textu písně i hudebního sdělení. • Improvizací na nástroje vedeme žáky k hudebnímu dialogu, poslechem je učíme vzájemnému naslouchání.
	<p>Kompetence sociální a personální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavádíme vícehlasý zpěv či hru, což vede ke spolupráci a vzájemné vstřícnosti.
	<p>Kompetence občanské:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prostřednictvím historických písní i tanců nabízíme možnost pochopení proměn společenství. • Vedeme k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence. • Pomocí hudby vedeme žáky k pochopení tradic vlastního národa, ale i národů Evropy či světa, čímž utváříme smysl pro kulturu a tvořivost, respekt ke kultuře jiných národů (tolerantní přístup k různým hodnotám současnosti a minulosti i kulturním potřebám různorodých skupin, národů a národností).
	<p>Kompetence pracovní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umožňujeme žákům prezentaci nacvičených skladeb v rámci školních slavností.

Hudební výchova	1. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy

Hudební výchova	1. ročník	
<p>Jednohlasé písně, písně pentatonické, básně. Hra na pentatonickou/zobcovou flétnu dle individuálních dispozic žáka (správné umístění prstů, výcvik zručnosti prstů na nástroji, cvičení pro správné dýchání a tvoření tónů, hra již známých jednoduchých písní navazující na vokální činnosti) Realizace a improvizace doprovodů Doprovod písní jednoduchými, přirozenými pohyby, jednoduché tance Procvičování jednoduchých rytmů nápodobou, rytmická cvičení</p>		HV-3-1-01 zpívá v jednohlase
		HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty
		HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
		HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Hudební výchova	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
<p>Jednohlasé písně, dechová a intonační cvičení Hra na pentatonickou /zobcovou flétnu (upevňování návyků správného dýchání a tvoření tónu, prstová cvičení prostřednictvím vhodně volených písní) Realizace doprovodů k příběhům či hrám na melodicko-rytmické a rytmické nástroje Provázení písní přirozeným pohybem, tance k ročním obdobím Procvičování složitějších rytmů bez vázanosti na takt Vědomí výšky tónu a melodie</p>		HV-3-1-01 zpívá v jednohlase
		HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty
		HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
		HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
		HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

Hudební výchova	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
<p>Zpěv písní v jednohlase s pevně danou tóninou. Počátek zavádění dvojhlasu (jednoduché kánony). Péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu) Písně vázané k tématům hlavního vyučování. Hra na sopránovou zobcovou flétnu vhodně volenými písněmi a cvičeními. Hra na rytmické a dle individuálních schopností i jiné melodické nástroje (např. xylofon). Realizace improvizovaných doprovodů k písním. Tance. Procvičování jednoduchých rytmů vázaných na takt a metrum. Prožívání výšky, síly, délky tónu pomocí pohybu. Poslechové hry (převádění výšky, síly a délky tónu a metra do vědomí) Rozvíjení schopnosti naslouchat, např. pomocí poslechu nacvičených skladeb. Rozpoznávání zvuků jednotlivých hudebních nástrojů. Možnost úvodu do psaní not (houslový klíč).</p>		HV-3-1-01 zpívá v jednohlase
		HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty
		HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
		HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
		HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
		HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Hudební výchova	3. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
Žák realizuje hru na flétnu na základě svých dispozic ve skupině, popř. i samostatně jednoduché i složitější kánony Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Komunikace		
Žák zpívá ve skupině jeden z hlasů jednoduchého kánonu Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		

Hudební výchova	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Rozvíjení vícehlasu (dle možností žáků složitější kánony, počátky polyfonního zpěvu). Písňe lidové i umělé, návaznost na témata v hlavním vyučování. Péče o hlas. Rozvíjení schopnosti ve hře na zobcovou flétnu (hra v různých tóninách, prstová cvičení na základě vhodně volených písní). Počátky hry na flétnu podle notového zápisu (skladby dle možností žáků)		HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
Realizace předeher, mezihry a doher (na flétnu či jiné melodické nástroje, na rytmické a rytmicko-melodické nástroje). Procvičování složitějších rytmů vázaných na takt. Tance. Prožívání výšky, síly, délky tónu pomocí poslechu		HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizace HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace
Zápis not (houslový klíč), vědomé uchopení délek not a taktu v notovém zápisu, základní taktování, pomlky, repetice. Stupnice C-dur. pohled na notový zápis délky not v souvislosti se zlomky (data - příprava na objektové		HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Hudební výchova	4. ročník	
programování) hraní z not		I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
		I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

Hudební výchova	5. ročník		
Učivo		ŠVP výstupy	
Zpěv písní a skladeb v dur a moll. Zpěv písní v návaznosti na témata hlavního vyučování. Péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu). Hra na flétnu (podle schopností žáků polyfonní skladby, jednoduché harmonické homofonní skladby). Možnost hry na altovou flétnu dle individuálních schopností. Realizace jednoduchých improvizací. Obrazně pojatá výuka forem (např. písňová forma, rondo atd.). Zvědomování kvality tónů, dynamiky, metra, tempa a jiných výrazových prostředků na základě realizace a poslechu živě realizovaných skladeb. Uchopování intervalů prostřednictvím poslechu (začínáme kvintou a oktávou). Předznamenání (křížky, béčka). Durové stupnice a tóniny – vyvození z lidových písní. Tance.		HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	
			HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
			HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
			HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
			HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
			HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace
	Nácvik hry z not „podprogram“ jako jednotlivé nástroje, hlasy, kánon		I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
		I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	

4.2 Výtvarná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	1					5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Výtvarná výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	<p>Do výtvarné výchovy zahrnujeme samostatně vyučované hodiny výtvarné výchovy, modelování, kreslení forem i všechny umělecké činnosti, které s dětmi realizujeme v jednotlivých předmětech. V jednotlivých ročnících využíváme specifické techniky odpovídající vývojovému stupni dítěte. Roli uměleckých činností ve výchově a vzdělávání žáků považujeme za velmi důležitou. Uměním rozvíjíme cit (zejména malbou) a později i myšlení dětí (kresba).</p> <p>Výtvarná výchova má své místo ve všech epochách 1. a 2. stupně, když nejprve voskovými bločky, křídami a později i pastelkami zobrazujeme v epochových sešitech různá témata (např. ilustrace k ročním obdobím, k vyprávěným příběhům, přírodní motivy, později témata přírodopisná, historická, aj. Vycházíme z barevné plochy, nikoli linie.</p> <p>Na 1. stupni se v samostatných hodinách soustředíme na akvarelovou malbu, tzv. „mokrě do mokrého“. Rozvíjíme vnímání harmonie a kvality barev vlastním prožitkem, čímž také prohlubujeme samotný zážitek z vyprávění v epoše. Učitel postup krokuje a doplňuje ukázkou.</p> <p>Od 4. ročníku přidáváme jednoduchou barevnou lineární kresbu související s obsahem epochy.</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Výtvarná výchova je součástí oblasti umění a kultura. Je vyučována v rámci školního předmětu umění a pohyb jako samostatná hodina výtvarné výchovy, modelování nebo kreslení forem. Prolíná se zároveň celým vyučováním, je součástí jiných epoch i dalších samostatných hodin.
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> Výtvarná výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> na prvním stupni učíme děti pozorovat výsledná díla, od 2. stupně vedeme žáky k pozorování a porovnávání výsledků činnosti a vyvozování závěrů pro zlepšení své práce <p>Kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> od první třídy se zaměřujeme na kvalitu a preciznost provedení úkolu

Název předmětu	Výtvarná výchova	
	<ul style="list-style-type: none"> • odvozujeme správné a nesprávné cesty řešení, podporujeme sebehodnocení, nehodnotíme kriticky jednotlivé práce • od 2. stupně vedeme žáky k hledání více možných řešení konkrétního zadání tak, že necháme třídu diskutovat o shodných a odlišných znacích a způsobu provedení 	
	<p>Kompetence komunikativní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • od první třídy vedeme žáky k naslouchání odlišných názorů, přesvědčení a vcítění do potřeb ostatních • od druhého stupně vedeme žáky k diskuzi nad hotovými pracemi, podporujeme vhodně a kultivovaně vyjadřované názory (reflexe) • podporujeme žáky ke sdílení vlastních zážitků a postupů tak, aby je mohli využít k porozumění a přesnějšímu ztvárnění zadaného úkolu 	
	<p>Kompetence sociální a personální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • od první třídy vedeme žáky k naslouchání odlišných názorů, přesvědčení a vcítění do potřeb ostatních • umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vedeme žáky k respektování rolí při skupinové činnosti a k vytváření a dodržování pravidel pro společnou práci • tvůrčí činností a vedením k dokončení práce podporujeme samostatný rozvoj a sebedůvěru žáka 	
	<p>Kompetence občanské:</p> <ul style="list-style-type: none"> • od paté třídy navštěvujeme výstavy, muzea a kulturní akce • podporujeme žáky ve vytváření pozitivního vztahu k uměleckým dílům, rozvíjíme smysl pro kulturu a tvořivost • vytváříme prostor pro vlastní výstavy a zapojujeme žáky do kulturního dění, umožňujeme vlastní prezentace 	
	<p>Kompetence pracovní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dbáme na bezpečné a správné používání pomůcek a materiálů a na dodržování pravidel • kultivujeme žáky v estetickém citění a vztahu k umění • vedeme žáky k vhodnému výběru pomůcek, pořádku při práci a k úklidu svého pracovního místa • dbáme na dokončování všech rozpracovaných zadání 	
Výtvarná výchova	1. ročník	
Učivo	ŠVP výstupy	

Výtvarná výchova	1. ročník	
Příběhy barev. Úvod do techniky mokré do mokrého Primární barvy: poznávání kvality 1 barvy, v kombinaci 2 barev, poznávání vlastností a vztahů mezi barevnými plochami Sekundární barvy mísením základních barev Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie jako hranice mezi sousedními plochami Mezipředmětové vztahy se všemi předměty hlavního vyučování Seznámení s technikou modelování se včelím voskem, později s hlinou Základní tvar – koule		VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
		VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
		VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje

Výtvarná výchova	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Cvičení a společná pozorování zaměřená na zkušenosti s barevnými kontrasty a souzvuky barev Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie jako hranice mezi sousedními plochami Prohlubování techniky mokré do mokrého Modelování se včelím voskem, později s hlinou Rozvíjení elementárních tvarů: koule-elipsoid vytahováním, tlakem, protitlakem		VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
		VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
		VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
Žák interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí zkušeností		
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		

Výtvarná výchova	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Cvičení a společná pozorování zaměřená na zkušenosti s barevnými kontrasty a souzvuky barev Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie jako hranice mezi sousedními plochami Prohlubování techniky mokré do mokrého Rozvíjení elementárních forem, přeměna na jednoduchou asymetrickou formu		VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
		VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
		VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje

Výtvarná výchova	3. ročník	
Modelování se včelím voskem, později s hlinou Rozvíjení elementárních tvarů: koule-elipsoid vytahováním, tlakem, protitlakem		VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
Žák uvede své pracovní místo i třídu do pořádku Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		

Výtvarná výchova	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Tvary zvířat vzniklé z barvy Mytologické náměty Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy) Úvod do práce s hlinou, poznávání kvality materiálu, modelování koule Zvířata přetvarováním z koule Kreslení forem Křížené a proplétané formy – v souvislosti s vyprávěcími tématy motivy keltských, karolinských a langobardských ornamentálních motivů		VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

Výtvarná výchova	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Témata z říše rostlin a zvířat Vědomější vypracování jemných odstínů a ladění barev V rozhovorech pozorovat rozdíl mezi „náhodným“ a vědomým výsledkem Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy), Formy z řecké kultury V souvislosti s epochovými tématy modelujeme z koule nebo z elipsoidu formy Tvarování užitečných předmětů (Řecko) Příprava kulís a rekvizit na divadelní představení		VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě

Výtvarná výchova	5. ročník	
		a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy
		VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
		VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

4.3 Tělesná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	1					5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Tělesná výchova
Oblast	Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	<p>Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.</p> <p>Při hodinách se často používají mimo jiné prvky Bothmerovy gymnastiky. Podle dohody s rodiči mohou být zařazovány jednotlivé sporty mimo školu, například lezení na stěně.</p> <p>Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu; dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.</p>

Název předmětu	Tělesná výchova
	<p>Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.</p>
<p>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)</p>	<p>Tělesná výchova se prolíná, zejména na prvním stupni, celým vyučováním. Samostatně je vyučována v každém ročníku 1 hodinu týdně.</p> <p>Výuka probíhá v tělocvičně, ale může být realizována i na hřišti, v přírodě, v bazénu, na sportovním stadionu, na horách (lyžování), jedna hodina v týdnu je věnována samostatnému předmětu Eurytmie.</p> <p>Předmět čerpá očekávané výstupy ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.</p> <p>Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. O zařazení do ročníků rozhoduje ředitel školy, většinou se jedná o třetí nebo čtvrtý ročník a je možné ji řešit intenzivním týdenním kurzem.</p>
<p>Integrace předmětů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tělesná výchova • Informatika
<p>Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků</p>	<p>Kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k samostatnosti, aby byli schopni získané dovednosti kriticky posuzovat a najít v nich smysl pro využití v budoucnosti. • Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uměli rozvrhnout, jak by mohli své učení zdokonalit. • Žáci jsou vedeni k sebehodnocení. <p>Kompetence k řešení problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U žáka se rozvíjí schopnost aktivně se podílet na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. • Během vyučování se žák zapojuje do řešení problémových situací a sám si může vyzkoušet řešení: např. vedoucí skupiny, specializovaný člen týmu, rozhodčí, apod. • Žák je veden k využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci. <p>Kompetence komunikativní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.

Název předmětu	Tělesná výchova
	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci se učí argumentovat a obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň vyslechnout názor druhých. • Podporují se přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami. <p>Kompetence sociální a personální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k rozvoji sociálních schopností v průběhu všech aktivit. • Ve vyučování žáci rozvíjejí schopnost spolupráce ve skupinách a vzájemné pomoci. • Žáci se učí respektovat společně dohodnutá pravidla chování, na jejichž formulaci se mohou sami podílet. • Žáci jsou vedeni k sebeovládání při jednání s učiteli, žáky i jinými účastníky vyučování v různých situacích. • Žák je veden k získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje. • Žák je veden k aktivnímu zapojování se do činností podporujících zdraví. • Žáci jsou vedeni k propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd. <p>Kompetence občanské:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci si společně uvědomují nutnost ustanovení pravidel chování. • Žáci se učí respektovat individuální rozdíly druhých lidí. • Žáci jsou vedeni k pomoci druhému člověku a ke sportovním aktivitám. • Při pobytech v přírodě se žáci učí chovat jako zodpovědné osoby. <p>Kompetence pracovní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci.

Tělesná výchova	1. ročník	ŠVP výstupy
<p>Učivo</p> <p>Chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností. Příprava organismu: rozcvička a zahřátí před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybů prostřednictvím cvičení ve formě hry: kolové hry, hry na honěnou, aj. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: vyjádření rytmu, slova a melodie pohybem, jednoduché tance.</p>		<p>TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</p> <p>TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech</p>

Tělesná výchova	1. ročník	
Průpravné úpoly – přetahy Základy gymnastiky a akrobacie– průpravná cvičení ke kotoulům, aj Cvičení s náčiním pro rozvoj obratnosti: švihadla, míčky aj. drobné náčiní – skákání přes lano, švihadlo, chytání a házení míčů Turistika a pobyt v přírodě Pohybové hry, hry se zpěvy a rolemi, cvičení na rozvoj rovnováhy, aj. Jiné sporty po dohodě s rodiči (plavání, hry na sněhu, bruslení na ledě, aj.)		a soutěžích
Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách Bezpečná příprava a ukládání nářadí a náčiní, první pomoc v podmínkách TV.		TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
Cvičení		ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
Zařazovat jako prevence korektivní a speciální vyrovnávací cvičení		ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Tělesná výchova	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností. Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybů prostřednictvím cvičení ve formě hry Pohybové hry: kolové hry, hry na honěnou, hry se zpěvy a rolemi Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: vyjádření rytmu, slova a melodie pohybem, jednoduché tance. Průpravné úpoly – přetahy Základy gymnastiky – průpravná cvičení Cvičení s náčiním: švihadla, míčky a jiné drobné náčiní – skákání přes lano, švihadlo, chytání a házení míčů Akrobacie – průpravná cvičení ke kotoulům, atd. Turistika a pobyt v přírodě		TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

Tělesná výchova	2. ročník	
Pohybové hry a činnosti Jiné sporty po dohodě s rodiči (plavání, hry na sněhu a na ledě aj.)		
Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Hygiena při TV – hygiena pohybových činnosti a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.		TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
Cvičení, rozcvička		ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
Zařazovat jako prevence korektivní a speciální vyrovnávací cvičení		ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Tělesná výchova	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností. Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybů prostřednictvím cvičení ve formě hry Pohybové hry: kolové hry, hry na honěnou, hry se zpěvy a rolemi Rytmičké a kondiční formy cvičení pro děti: vyjádření rytmu, slova a melodie pohybem, jednoduché tance. Průpravné úpoly – přetahy Základy gymnastiky – průpravná cvičení Cvičení s náčiním: švihadla, míčky a jiné drobné náčiní – skákání přes lano, švihadlo, chytání a házení míčů Akrobacie – průpravná cvičení ke kotoulům, aj. Turistika a pobyt v přírodě Pohybové hry a činnosti Jiné sporty po dohodě s rodiči (plavání, hry na sněhu a na ledě aj.)		TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Hygiena při TV – hygiena pohybových činnosti a cvičebního		TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Tělesná výchova	3. ročník	
prostředí, vhodné oblečení a obuti pro pohybové aktivity. Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, načiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.		
Zařazovat jako prevence korektivní a speciální vyrovnávací cvičení		ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením
Plavecký výcvik - možno realizovat i ve 4. ročníku základní plavecká výuka, hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchranu a dopomoci tonoucím.		TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchranu a bezpečnosti
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
Žák spolupracuje s ostatními při pohybových hrách Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí		

Tělesná výchova	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Přípravná a relaxační cvičení Pohybové hry: honičky s náčiním a s překážkami, běžecké hry, krátké štafety propojené s fantazií Základy gymnastiky: průpravná cvičení na nářadí jako hra a postupný přechod k jednotlivým cvikům, kombinace různých druhů nářadí, rovnovážná cvičení Akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou a přemet stranou – vše s dopomocí Rytmičké a kondiční formy cvičení Cvičení se švihadlem, míčem a drobným náčiním – rytmicky, s obměnami v lehkých kombinacích Průpravné úpoly: přetahy a přetlaky Základy atletiky: rychlý běh, starty, motivovaný vytrvalý běh, skoky do dálky a/nebo do výšky, hod míčkem Základy sportovních her: házení a chytání míče, manipulace s pálkou a jiným herním náčiním Jednoduché formy míčových her a přechod k hrám s jednoduchými pravidly: vybíjená,		TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

Tělesná výchova	4. ročník	
košíková, přehazovaná, házená, florbal, pálkovaná apod. Možné činnosti po dohodě s rodiči: lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích, další pohybové činnosti podle podmínek školy a zájmu žáků		TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Hygiena při TV – hygiena pohybových činnosti a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.		TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
Relaxační cvičení		ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
Techniku speciálních cvičení koriguje podle obrazu v zrcadle nebo podle pokynů učitele		ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením
Plavecký výcvik - možno realizovat i ve 3. ročníku základní plavecká výuka, hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím.		TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Tělesná výchova	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Přípravná a relaxační cvičení Pohybové hry: honičky s náčiním a s překážkami, běžecké hry, krátké štafety propojené s fantazií Základy gymnastiky: průpravná cvičení na nářadí jako hra a postupný přechod k jednotlivým cvikům, kombinace různých druhů nářadí, rovnovážná cvičení Akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou a přemet stranou – vše s dopomocí Rytmičké a kondiční formy cvičení		TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

Tělesná výchova	5. ročník	
<p>Cvičení se švihadlem, míčem a drobným náčiním – rytmicky, s obměnami v lehkých kombinacích Průpravné úpoly: přetahy a přetlaky Základy atletiky: rychlý běh, starty, motivovaný vytrvalý běh, skoky do dálky a/nebo do výšky, hod míčkem Základy sportovních her: házení a chytání míče, manipulace s pálkou a jiným herním náčiním Jednoduché formy míčových her a přechod k hrám s jednoduchými pravidly: vybíjená, košíková, přehazovaná, házená, florbal, pálkovaná apod. Možné činnosti po dohodě s rodiči: lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích, další pohybové činnosti podle podmínek školy a zájmu žáků</p>		TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
		TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
		TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy
		TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
		TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
<p>Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.</p>		TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
		TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
Relaxační cvičení		ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
Techniku speciálních cvičení koriguje podle obrazu v zrcadle nebo podle pokynů učitele		ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
		ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením
Tréninkový deník k olympijským hrám, denní režim		I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

4.4 Eurytmie

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	1					5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Eurytmie
Oblast	Umění a kultura, Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	<p>Eurytmie je původem slovo z řečtiny. Spojuje v sobě dva významy „eu“, tj. krásný (ve smyslu harmonický) a rytmus. Eurytmie je umělecká pohybová výchova, která harmonickým způsobem oslovuje a rozvíjí všechny složky lidské bytosti. Vede k celistvému rozvoji člověka bez ohledu na věk. Je nedílnou součástí výuky a výchovy na všech stupních waldorfské školy. Eurytmie probouzí v žácích schopnost uvědomovat si vnitřní a vnější prostor. Postupným nácvikem vědomého pohybu, který vychází z vnitřního prožitku, se podporuje schopnost nejen ovládat své tělo, ale i spolupracovat s ostatními žáky v budování společného sociálního prostoru. U žáků s handicapem přitom nejde o dokonalost a přesnost pohybu, ale hlavní důraz je kladen na prožitek. Eurytmie bývá charakterizována jako „viditelná řeč“, „viditelný zpěv“, v řadě prvků je to i prostorová dynamická geometrie. Pracuje s jednotlivými prvky řeči (hlásky, slovní druhy, rytmus, rým atd.) a hudby (tóny, intervaly, tónová výška, rytmus, takt apod.), vyjadřuje je gesty a pohybovými prostorovými formami. Hudební i slovní doprovod je vždy živý, nikoli reprodukováný. Pedagogická eurytmie je jedním z nejúčinnějších nástrojů waldorfské pedagogiky. Všechny složky bytosti žáka se umělecky utvářenou aktivitou uvádějí v činnost. Eurytmie tak staví do správného vzájemného poměru intelekt, citění i vůli. Zároveň rozvíjí pohyblivější svět představ, takže dítě potom ve škole lépe chápe učební látku. Eurytmie dává v prožitku konání podněty pro další rozvoj vůle. Vůle, která dnes mladým lidem v životě tolik chybí, se stává nenahraditelnou pro sociální život. Náplň hodin eurytmie je pokud možno co nejtěsněji spjata s děním v ostatním vyučování, zejména s látkou, která je dětem předkládána v rámci tzv. epochového vyučování. Důležitými hledisky k utváření výuky je i věk a stupeň duševního vývoje žáků, roční období, i celková nálada třídy. Učitel vychází z konkrétních individuálních potřeb žáků i celého třídního kolektivu.</p> <p>Aspekt zdravotní Životní styl mládeže směřující k pasivitě (TV, počítačové hry) vyvažuje eurytmie snahou o vědomou prožitou tělesnou a duševní aktivitu. Dnešní člověk sepětí s přírodou vnímá minimálně a jeho duševní i tělesné zdraví tím trpí. Eurytmie zprostředkovává žákům zážitek zdravého životního rytmu. Jde o hledání harmonie,</p>

Název předmětu	Eurytmie
	<p>o vyrovnání protikladů. Pohyb je vždy střídán zklidněním, zvuk tichem. Mnohá cvičení, kterých využívá pedagogická eurytmie, mají povahu cvičení duševní hygieny. Také se pracuje s cviky posilujícími správné držení těla, cviky na celkové zklidnění nebo naopak povzbuzení. Zlepšuje koncentraci, orientaci v prostoru i v různých situacích, šikovnost, jemnou motoriku, postřeh apod. Oproti tělesné výchově jde ovšem vždy o pohyb oduševnělý, plně prožitý, umělecky utvářený, který propojuje tělesnou a duševní stránku, zatímco tělesná výchova rozvíjí především fyzickou zdatnost.</p> <p>Aspekt umělecký Eurytmie je uměním, v němž se celé lidské tělo stává nástrojem. Žáci tak mají možnost zažít slovesnou i hudební uměleckou formu v celém svém těle. Jde o hlubší zážitek než pouze smyslový. Žáci se postupně učí naslouchat, ale i aktivně uchopovat slovesná a hudební díla. Prohlubuje se jejich vztah k hudbě, ale i k řeči (zpočátku mateřské, později se mohou používat i cizojazyčné básně). Nejdříve se formou hry učí používat základní prvky hudební (takt, rytmus, melodie – tóny, intervaly atd.) a slovesné (hlásky, rytmus, rým, gramatické prvky atd.). Na druhém stupni se na základě osvojených dovedností buduje schopnost vlastního uměleckého výrazu.</p> <p>Aspekt sociální Eurytmie v žácích vychovává úctu a porozumění pro sebe sama, probouzí cit pro spolupráci v celku a nechává v dětech vyrůstat zážitek samostatné živé bytosti jako plnohodnotné součásti tohoto celku. Probouzí zdravé sebevědomí, z něhož pramení vřelý vztah k sobě i k okolí. V eurytmii se pracuje na vytváření sociálních vztahů procvičováním principiálních vztahových forem (cvičení "Já a Ty", "Hledáme se", "Chceme hledat, poznávat se" apod.). Taková cvičení posilují jedince a zároveň ozdravují a stmelují třídní kolektiv.</p> <p>1.období Obsah vyučování je postaven na pohádkových motivech a využívá přirozené dětské vlastnosti – nápodoby. Pracuje se s pohádkami ve verších, básněmi pro děti, lidovými písničkami, veršovanými bajkami, s tématem Stvoření světa. Budují se formy jako kruh, čtverec, trojúhelník, lemniskáta. Důležitým úkolem je formou hry děti naučit naslouchat, rozlišovat mezi pohybem a klidem, všítipit jim základní disciplínu.</p> <p>2.období Náplní mohou být např. témata z mytologie, zpracovány jsou texty ze starých kultur. Žáci objevují geometrii vlastní postavy – pentagram. Geometrické formy se posunují v prostoru. Prostorové formy jsou nově prováděny frontálně. Přicházejí složitější cvičení obratnosti a koncentrace.</p> <p>3.období Napomáhá v prohlubování citu pro český jazyk. Náplň tvoří např. hlásková eurytmie – abeceda, dramatické básně, cvičení lidských duševních nálad (smutek, radost, vážnost, veselost). Složitější geometrické formy a hlásková i hudební cvičení vyžadují od žáků větší soustředěnost a spolupráci.</p>

Název předmětu	Eurytmie
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Eurytmie je vyučována na prvním stupni v rámci předmětu Umění a pohyb, někdy jako součást epochových hodin, případně samostatnou cvičnou hodinou. Na druhém stupni bývá většinou samostatná cvičná hodina.
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Hudební výchova • Tělesná výchova

Eurytmie	1. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Hlásková eurytmie		Uvolněně rozvíjí síly přirozené nápodoby
Tónová eurytmie		Rozlišuje základní formy v prostoru (kruh, oblé a přímé linie)
		Dokáže uchopit rozličné polarity pohybu
		Vnímavě naslouchá melodii

Eurytmie	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Hlásková eurytmie		Tvořivě rozvíjí fantazii a schopnost pozorování
Tónová eurytmie		Rozlišuje v prostoru dva pravidelné kruhy a vnímá vztahy mezi nimi
		Zvládá jednoduché varianty kroků a skoků
		Rozvíjí jednoduché pohybové formy ve dvojicích
		Zvládá jednoduchá koordinační cvičení
		Vnímavě naslouchá melodii

Eurytmie	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Hlásková eurytmie		Samostatněji se orientuje v prostoru
Tónová eurytmie		Zvládá rytmická a koordinační cvičení
		Rozlišuje gesta pro samohlásky
		Rozvíjí schopnost cvičení s měděnou tyčí
		Vnímavě naslouchá a reaguje na melodii

Eurytmie	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Hlásková eurytmie		Tvořivě rozvíjí fantazii při orientaci v prostoru
Tónová eurytmie		Rozlišuje gramatické prvky v textu a reaguje na ně pohybem
		Rozlišuje gesta jednotlivých hlásek
		Dokáže rozlišit hudební rytmy
		Rozvíjí koordinální cvičení s měděnou tyčí
		Rozvíjí zrcadlové formy v pohybu s verši a hudbou

Eurytmie	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Hlásková eurytmie		Tvořivě rozvíjí pohyb ve složitějších formách v prostoru
Tónová eurytmie		Rozlišuje hlásky v textech z cizích jazyků
		Zvládá cvičení koncentrace a obratnosti
		Rozvíjí vědomé uchopování taktu, rytmu a melodie
		Na hudbu reaguje odpovídajícím způsobem

4.5 Pracovní vyučování

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	1	1	1	1					5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Pracovní vyučování
Oblast	Člověk a svět práce
Charakteristika předmětu	Na prvním stupni probíhá převážně v prostoru kmenové třídy.

Název předmětu	Pracovní vyučování
	<p>Vzdělávací obsah pracovního vyučování je realizován v průběhu celého základního vzdělání a je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu. Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Pracovní vyučování je úzce propojeno s uměleckou výchovou, v pracovních činnostech se mnohostranně uplatňují probuzené tvůrčí schopnosti. Vytváření smysluplných a estetických výrobků a prací posiluje vůli a cit, rozvíjí představivost, smysl pro celek i detail, má rozhodující vliv na pracovní inteligenci. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.</p> <p>Žáci pletou a háčkují. Žáci šijí nejprve v ruce, později na šicích strojích. Podle možností školy pracují s keramikou. V rámci pěstitelství se žáci seznamují s pěstováním rostlin a zpracováním výsledných výpěstků (např. zavařování). V rámci vaření se žáci učí přípravě základních pokrmů, stolování a hygieně při práci. Praktická činnost je ve zvýšené míře zastoupena i ve výuce jiných předmětů a umožňuje žákům získat nejen zručnost, ale díky vlastnímu úsilí i představu o ceně lidské práce a úctu k produktům pracovní činnosti. Žáci se seznamují s pracovními činnostmi tak, jak vznikaly v průběhu vývoje společnosti, získávají úctu k úsilí a umu předcházejících generací. Mají pocit sounáležitosti s předcházejícími i budoucími generacemi a učí se porozumět procesům probíhajícím ve světě, v přírodě a společnosti. Stejně jako v ostatních předmětech jsou dané pracovní činnosti cíleným pedagogickým záměrem, který důsledně sleduje zdravý vývoj žáka a napomáhá jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji.</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Pracovní vyučování je vyučováno v samostatných hodinách. Hodinovou dotaci čerpá z oblasti Člověk a svět práce.
Integrace předmětů	
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence k učení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci se učí využívat osvojené poznatky a dovednosti z jiných předmětů (např. matematiky, kreslení forem atd.) při praktických činnostech. • Žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a experimentování. • Žáci jsou vedeni k autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k pozitivnímu postoji a hodnotám ve vztahu k práci, technice a životnímu prostředí. • Žáci jsou vedeni, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojená s pracovní činností člověka.
	Kompetence k řešení problémů:

Název předmětu	Pracovní vyučování
	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k samostatnému řešení problémů na základě získaných zkušeností a poznatků. • Žáci se učí ověřovat správnost řešení problémů a aplikovat tyto postupy v praktických situacích. • Žáci se učí plánovat si svoji práci a překonávat překážky. <p>Kompetence komunikativní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k hodnocení vlastní práce i práce svých vrstevníků. • Žáci se učí vyjadřovat a formulovat své myšlenky, postoje a pocity. • Žáci se učí pracovat s technickou dokumentací (orientace v pracovních postupech). • Žáci se učí spolupracovat s druhými. • Žáci jsou vedeni k zážitku pracovních aktivit jako příležitosti k seberealizaci. • Žáci se učí využívat odborné pojmy z okruhu prováděných prací. <p>Kompetence sociální a personální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci se učí pracovat formou skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině. Je jim přitom poskytován prostor pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání. • Žáci se při pracovních činnostech učí rozvíjet schopnost ovládat své chování. • Žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci, ohleduplnosti, úctě a upevňování dobrých mezilidských vztahů. • Prostřednictvím smysluplné práce získávají žáci pocit sebejistoty, sebeúcty a pozitivní představy o sobě i o světě. <p>Kompetence občanské:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k vzájemnému soužití na základě rovných práv a povinností. • Žáci jsou vedeni k rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích, např. poskytnutí účinné pomoci. • Žáci jsou vedeni k ochraně zdraví svého i svých spolupracovníků. • Žáci se učí přijímat nové role v pracovních skupinách a podílet se na kvalitě společné práce. • Žáci jsou vedeni k orientaci v různých oborech lidské činnosti, ve formách duševní a fyzické práce. <p>Kompetence pracovní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce. • Žáci jsou vedeni k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí. • Žáci se učí organizovat a plánovat si svoji práci.

Název předmětu	Pracovní vyučování
	<ul style="list-style-type: none"> Žáci jsou vedeni k používání vhodných pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě.

Pracovní vyučování	1. ročník	ŠVP výstupy
Učivo		
Výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk, hlína apod.) Pletení na prstech Dle individuálních schopností dětí: Pletení hladce, okrajová oka; Jednoduché pletené návrhy a výrobky Základní techniky háčkování, jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu		ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy
Pozorování přírodních cyklů Zalévání a pěstování pokojových rostlin		ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny
Seznámení se se základy stolování Příprava jednoduchých pokrmů, spolupráce při přípravě slavností školy		ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
Žák vytváří jednoduché výrobky z přírodnin. Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích		

Pracovní vyučování	2. ročník	ŠVP výstupy
Učivo		
Výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk, hlína apod.) Pletení hladce, okrajová oka Jednoduché pletené návrhy a výrobky Základní techniky háčkování, jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu		ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy
Pozorování přírodních cyklů Zalévání a pěstování pokojových rostlin		ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny
Seznámení se se základy stolování Příprava jednoduchých pokrmů, spolupráce při přípravě slavností školy		ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

Pracovní vyučování	2. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
Žák si osvojí techniku háčkování nebo pletení Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		

Pracovní vyučování	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk, hlína apod.) Pletení hladce, okrajová oka, přidávání a ubírání ok Jednoduché pletené návrhy a výrobky Základní techniky háčkování, jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu Seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy Praktické vyzkoušení některých řemesel		ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy
Stavba modelu obydlí podle vlastního návrhu, praktické vyzkoušení stavebních postupů, práce s jednoduchými nástroji a nářadím Jednoduché postupy opracování dřeva, jednoduché výrobky ze dřeva a kůry		ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
Pozorování v procesu získávání potravin ze zemědělských plodin – na příkladu obdělávání pole, sklizně a pečení chleba - zpracování obilí (sklizeň, mlácení, zbavování plev, mletí) Seznámení se se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem Zalévání a pěstování pokojových rostlin		ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu
Seznámení se se základy stolování Příprava jednoduchých pokrmů, spolupráce při přípravě slavností školy		ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
Žák tvoří vlastní návrhy výrobků a začíná volit vhodné nástroje a pomůcky potřebné při výrobě Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		

Pracovní vyučování	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy

Pracovní vyučování	4. ročník			
Výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk, hlína, aj.) Pletení hladce, okrajová oka, přidávání a ubírání ok Jednoduché pletené návrhy a výrobky Základní techniky háčkování, jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu Seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy Praktické vyzkoušení některých řemesel Práce na tkalcovském stavu Základy práce s keramickou hlínou Drobné nástroje, Bezpečnost práce		ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		
	Pozorování v procesu získávání potravin ze zemědělských plodin – na příkladu obdělávání pole, sklizně a pečení chleba - zpracování obilí (sklizeň, mláčení, zbavování plev, mletí) – dokončení ze 3.ročníku Seznámení se se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem Zalévání a pěstování pokojových rostlin Bezpečnost práce a první pomoc		ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	
		Praktické vyzkoušení stavebních postupů, práce s jednoduchými nástroji a nářadím Jednoduché postupy opracování dřeva, jednoduché výrobky ze dřeva a kůry		ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
				ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
Základy stolování, příprava jednoduchých pokrmů a sladkého pečiva Spolupráce při přípravě slavností školy				

Pracovní vyučování	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk, hlína, aj.) Pletení hladce, okrajová oka, přidávání a ubírání ok Jednoduché pletené návrhy a výrobky Základní techniky háčkování, jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu		ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

Pracovní vyučování	5. ročník	
Seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy Praktické vyzkoušení některých řemesel Práce na tkalcovském stavu Základy práce s keramickou hlinou Drobné nástroje Bezpečnost práce Symbolický zápis pracovního postupu - křížkové vyšívání, pletení Ověří si při ruční práci, že neudělal chybu, vyšívání, háčkování, pletení		ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
		ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
		I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu
		I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
Pozorování přírody - vegetační cyklus rostlin Zalévání a pěstování pokojových rostlin Bezpečnost práce a první pomoc		ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
		ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
		ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
		ČSP-5-3-04 dodržuje zásady bezpečnosti práce; poskytne 1. pomoc při úrazu
Praktické vyzkoušení stavebních postupů, práce s jednoduchými nástroji a nářadím Jednoduché postupy opracování dřeva, jednoduché výrobky ze dřeva a kůry Bezpečnost práce a první pomoc Možná práce se stavebnicí dle plánu (Kapla, Merkur)		ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
		ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
		ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
		I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
Základy stolování Příprava jednoduchých pokrmů, spolupráce při přípravě slavností školy Nakoupí a uvaří podle receptu		ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně
		ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
		ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
		ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
		I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu